Український християнський часопис

МІСІОНАР

Рік видання 1897 №3(125) березень 2003

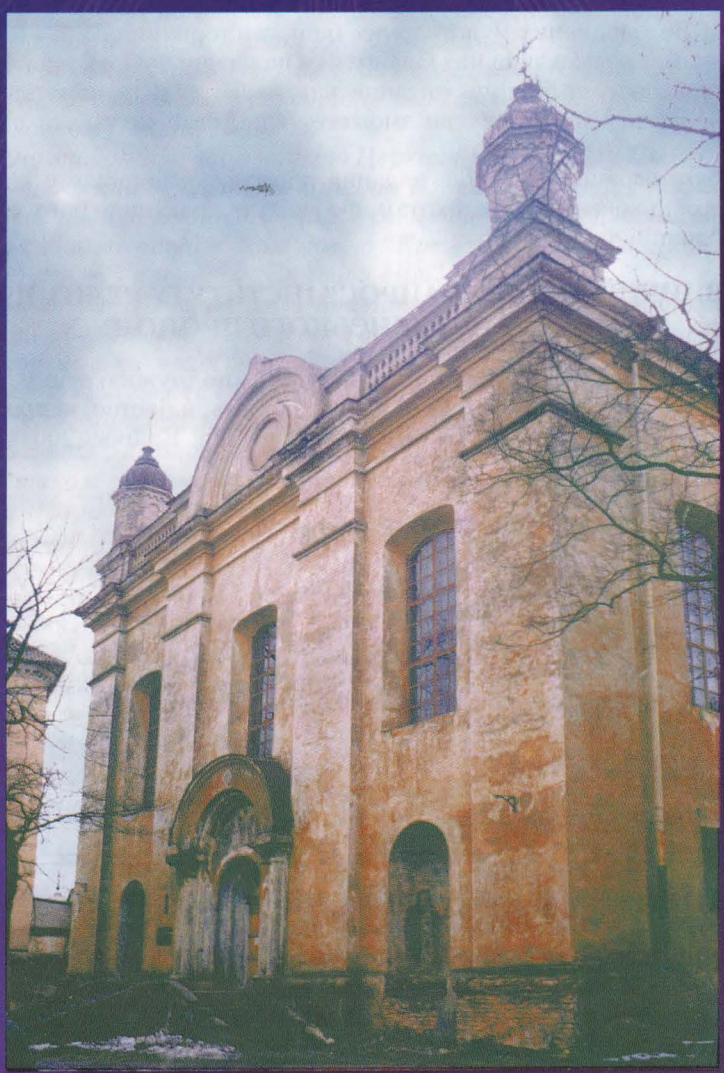

РЕДАКЦІЯ ЧАСОПИСУ "МІСІОНАР" ПРОПОНУЄ:

"Календар "Місіонаря": релігійний записник на 2003 рік. – 384 с., кольор. ілюстр., оправа тверда.

Це видання книжкового формату, яке було започатковане отцями Василіянами у 1901 році, видавалося до приходу більшовиків у Галичину і стало дуже популярним серед широкого кола духовенства і вірних УГКЦ.

Цього року редакція "Місіонаря" відродила це видання у формі релігійного записника, яке сприятиме духовному зросту тих, хто ним користатиметься. У першому відродженому випуску "Календаря "Місіонаря" ви знайдете, крім церковної календарної частини, кольорові ілюстрації 12 Богородичних чудотворних ікон із історичними довідками, розважання над Євангелієм на кожну неділю, а на кожний день року – вказівки на біблійні читання на св. Літургії та короткий життєпис святих. У цьому нотатнику ви зможете записувати не тільки свої щоденні справи, але і духовні роздуми.

Це багатогранне релігійне видання адресоване широкому колу читачів, передовсім духовенству і катехитам, які можуть практично його застосувати у своїй щоденній духовній праці.

ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ "КАЙРОС" ІНСТИТУТУ РЕЛІГІЙНИХ НАУК СВ. ТОМИ АКВІНСЬКОГО ПРОПОНУЄ:

Яцек Салій, ОР. **Дражливі питання про... подружню етику, контрацепцію, аборти, розлучення, вірність, безшлюбність, вдівство, нешлюбних дітей** *(переклад з польської мови Надії Попач).* – Київ: Кайрос, 2001. – 156 с.

Життя ставить перед нами питання, що стосуються кохання та дошлюбних сексуальних стосунків, подружньої вірності та розлучення, абортів та протизаплідних засобів, виховання дітей і відповідальності за те, якими вони стануть. Ми конче потребуємо відповіді на них, бо вони є фундаментальними для кожної людини, яка тільки створила сім'ю або хоче її заснувати.

Книга Яцека Салія, священика з великим душпастирським досвідом, пропонує змістовні відповіді на вище зазначені питання і адресована передовсім молодим людям.

Цю та інші книги видавничого відділу "Кайрос" можна замовити за адресою: а/с №78, м. Київ-1, 01001.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 2003 РІК

християнський часопис **"Місіонар"** і ви матимете добре джерело для духовного зросту!

Передплатний індекс – 23959

Вартість передплати:

на 1 місяць – 1 грн. 78 коп., на 3 місяці – 5 грн. 06 коп.,

на 6 місяців – 9 грн. 52 коп.

Слава Ісусу Христу!

Довга і надокучлива зима вже минає, наближається весна, під час якої у північній частині земної кулі все пробуджується до нового життя. Церква закликає своїх дітей також пробудитися із гріховного сну і добре приготуватися під час Великого посту до великодньої сповіді, до глибинного навернення і воскресіння духом.

Разом із К'ярою Любіх розважаймо над словами: "Господи, а до кого ж іти нам?". У рубриці "З життя Церкви" прочитаєте про видатну постать – о. Веренфріда ван Страатена, який нещодавно упокоївся у Бозі, про ситуацію у храмі свв. Ольги і Єлисавети тощо.

Цього місяця розпочинається Великий піст і на цю тему читайте змістовну статтю Михайла Голяка, учня Дрогобицької гімназії. На дитячій сторінці ми також помістили розповідь нашої юної читачки Галини Єремії про значення посту в житті св. Франциска Асизького. Також у великопосні дні духовною поживою для наших читачів стане обширний матеріал про суд єрусалимського синедріону над Ісусом Христом і роздуми над ганебним вибором Понтія Пилата.

Продовжуємо знайомити вас з наукою Церкви про св. Тайну Подружжя, а також пропонуємо цікаву статтю Віталія Юрчака про сенс і покликання християнської родини згідно з вченням св. Івана Золотоустого. На основі нещодавно виданого українською мовою "Катехизму Католицької Церкви" пояснюємо третій артикул "Символу віри".

Стаття Володимира Гіщинського привідкриє маловідомі сторінки поминання пам'яті нашого великого поета Тараса Шевченка монахами Василіянами у Підгорецькому монастирі. Рубрика "Постаті ЧСВВ" містить короткий нарис про ієромонаха Северіяна Гнатюка, священика часів підпілля нашої Церкви. У цьому числі закінчуємо серію статей під назвою "Василіянський Чин сьогодні", вміщуючи матеріал про Провінцію сестер Василіянок у США, а також знайомимо вас з історією і сучасністю василіянського монастиря у Вільнюсі.

Отець Мелетій Батіг, ЧСВВ цього разу пропонує вам розповідь про навернення одного атеїста. На поетичній сторінці подаємо страсну пісню о. Василя Мендруня, ЧСВВ і маловідомий вірш Івана Франка. Дитяча сторінка містить оповідання Віри Арів про безмежну Божу терпеливість.

Завершує це число некролог про визначного ієромонаха Василіянського Чину Севастіяна Сабола, який нещодавно відійшов до Господа.

Заохочуємо вас також взяти до рук "Календар "Місіонаря", з допомогою якого ви можете вести своєрідний духовний щоденник: записувати у ньому на папері, а опісля і в серці одну з чеснот святих людей, короткі життєписи яких містяться у цьому виданні.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

●●●

26 лютого 2003 року виповнилося 70 років Главі УГКЦ, Блаженнішому Любомиру кардиналу Гузару. Урочисте відзначення цього ювілею відбудеться 2 березня Архиєрейською св. Літургією у соборі св. Юра у Львові. Редакція "Місіонаря" бажає Блаженнішому Любомиру довгих літ, щедрих Божих ласк і рясних духовних плодів на ниві служіння Церкві та українському народу!

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ:

(Поблагословлені Святішим Отцем)

Загальний: ЩОБ НАРОД БОЖИЙ ТА ЙОГО ДУШПАСТИРІ УСВІДОМИЛИ ВАЖЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ СВ. ТАЙНИ ПОКАЯННЯ, ЯКА Є ДАРОМ БОЖОЇ ЛЮБОВІ І МИЛОСЕРДЯ.

Зі св. Тайни Покаяння повинні користати всі ми, християни, бо немає на землі людини, яка б не згрішила. Цю св. Тайну можуть уділяти тільки єпископи і священики (крім тих, яким церковною владою це заборонено робити). Багатьма способами Господь проявляє до нас Свою любов і милосердя, але найчастіше ми можемо відчути ці Його дари через св. Тайну Покаяння. Усі ми маємо можливість за допомогою різних молитовників, катехизмів та іншої релігійної літератури добре зрозуміти зміст св. Тайни Покаяння, яка включає іспит сумління, жаль за гріхи, постанову поправитися, визнання гріхів перед священиком і покуту.

Від грішної людини Господь вимагає щирого каяття за всі гріхи, а Він сам їх прощає через Свого відпоручника – єпископа чи священика. Св. Тайна Покаяння – це дар воскреслого Христа, Який сказав до Своїх апостолів: "Прийміть Духа Святого! Кому відпустите гріхи, тому відпустяться". Божественний Спаситель поділився певною мірою і Своєю владою Судді, сказавши: "Кому затримаєте, затримаються". Отож, у сповідальниці священик чи єпископ є також суддею. Він про це Своє завдання не звітується нікому, тільки самому Богові. Іншими словами, він зв'язаний таємницею сповіді.

Св. Тайна Покаяння є завжди цінним Божим даром, який ми повинні цінувати. Молімося, щоб усі християни світу, в тому числі і душпастирі, які уділяють св. Тайну Покаяння, зрозуміли її важливе значення і сповідалися не тільки у часі Великого посту, але часто і завжди добре.

Місійний: ЩОБ ПОМІСНІ ЦЕРКВИ В АФРИЦІ СЕРЕД СУЧАСНИХ ВАЖКИХ ОБСТАВИН ПРОПОВІДУВАЛИ ЄВАНГЕЛІЄ З ГЛИБОКИМ ЕНТУЗІАЗМОМ, ВИТРИВАЛІСТЮ І ВПЕВНЕНІСТЮ.

Майже цілий африканський континент вважається місійним тереном передовсім тому, що до багатьох африканських племен ще не дійшла Христова благовість або що дуже маленький відсоток населення країн Африки є християнами. Щоправда, у північній Африці, зокрема у Єгипті, християнство у перших кілька століть дуже розквітало, але зараз там панує іслам. Власне ця нехристиянська релігія створює дуже багато труднощів для ширення Євангелія в Африці.

Інші причини, серед яких забобонність і примітивність деяких племен, прив'язаність до своїх поганських релігій, природні лиха, наприклад, посуха, а також різні недуги, такі як СНІД, утруднюють поширення Христового Євангелія серед африканського населення.

Незважаючи на це, у деяких країнах Африки християнство все ж таки дотепер дуже поширене. Там є численні покликання до священичого і богопосвяченого стану. Африканці є дуже темпераментними, що спричинено, напевно, гарячим кліматом. Тому для ширення Євангелія необхідна витривалість до кінця та впевненість у тому, що це Боже діло. Молімося за те, щоб помісні Церкви "чорного" континенту з витривалістю і впевненістю проповідували та свідчили Євангеліє, незважаючи на складні обставини в Африці.

Місцевий: ЩОБ УСІ УЗАЛЕЖНЕНІ ВІД АЛКОГОЛЮ І НАРКОТИКІВ ЗВІЛЬНИЛИСЯ ВІД ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК, А ТАКОЖ НАВЕРНУЛИСЯ ТІ, ЯКІ ВИРОБЛЯЮТЬ ТА РОЗПОВСЮДЖУЮТЬ ЦЮ ЗГУБНУ ПРОДУКЦІЮ.

За нашими людськими уявленнями є нереальним те, щоб усі узалежнені від алкоголю і наркоманії звільнилися від цих згубних звичок. Однак не забуваймо слова Ісуса Христа: "Що неможливе в людей, можливе в Бога". На сторінках нашого часопису ми неодноразово наголошували, що узалежнення від алкоголю і наркотиків – це недуга невиліковного характеру, але її можна контролювати. Кожен алкоголік чи наркоман може бути цілком тверезим, тобто абстинентом.

У цьому узалежненим допоможуть не тільки наші молитви, але і конкретна допомога з боку родини, близьких, друзів, зокрема колишніх алкоголіків і наркоманів, які діляться своїм корисним досвідом на зібраннях товариств анонімних алкоголіків (АА) і анонімних наркоманів (АН), що діють при багатьох храмах Львова та інших обласних центрів. Це роблять і члени родин

узалежнених на зборах Ал-Анону. У Львові також діє Центр тверезості "Дорога" по вул. Кульпарківській, 160, де можна отримати консультацію чи конкретну допомогу.

Молімося за те, щоб усі узалежнені від алкоголю і наркотиків шукали порятунку в Бога і людей, передовсім у згаданих організаціях, а також, щоб усі виробники алкоголю та розповсюджувачі наркотиків, які з того мають матеріальну вигоду, припинили поширення цієї згубної продукції, тим самим долучаючись до духовного добра всіх вірних України.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА БЕРЕЗЕНЬ – СВ. ЛЕВ ВЕЛИКИЙ, 3.03 (18.02)

Св. Лев І народився у Римі й жив у 5 ст. У 440 році його було обрано 45 Христовим намісником. Впродовж 21 року керування Церквою він здобув велику любов у людей. У 451 році папа Лев І вийшов назустріч гунському королеві Аттилі, який зі своїм військом дійшов аж до мурів Рима.

Постава й мова папи справили на Аттилу таке сильне враження, що він після переговорів поспішно покинув Римську імперію. Коли згодом короля запитали, чому поступився перед однією людиною, він відповів: "Я бачив при ньому двох світлих мужів (свв. Петра й Павла), які погрожували мені вогненними мечами".

Папа Лев І ревно навчав римлян християнського життя, зробивши римську Церкву взірцем для інших. Його 96 проповідей та 143 листи засвідчують архипастирську ревність над спасінням душ. У 461 році він помер, увійшовши в історію як св. Лев Великий, Учитель Церкви. Його мощі поховані при вході до базиліки св. Петра, а на гробі зроблено напис: "Як за життя беріг Церкву, так після смерті чуває при її вході".

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ДУХОВЕНСТВО І МИРЯНИ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬ ВІДПОВІДАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ В ЦЕРКВІ, НАТХНЕННІ СВЯТИМ ДУХОМ, ДАВАЛИ У СВОЄМУ ОТОЧЕННІ СВІТЛИЙ ПРИКЛАД ГІДНОГО ЖИТТЯ.

Місійний: ЩОБ ДУХОВЕНСТВО, МИРЯНИ І БОГОПОСВЯЧЕНІ ОСОБИ НА МІСІЙНИХ ТЕРЕНАХ СВОЇМ ЖИТТЯМ ВІДВАЖНО СВІДЧИЛИ ПРО ПОКЛИКАННЯ УСІХ ЛЮДЕЙ ДО СВЯТОСТІ.

Місцевий: ЩОБ УСІ ХРИСТИЯНИ УКРАЇНИ ПРИМИРИЛИСЯ У ДУСІ ПАСХАЛЬНОГО ТАЇНСТВА І РАЗОМ ПРОСЛАВЛЯЛИ ВОСКРЕСЛОГО ГОСПОДА.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА КВІТЕНЬ – СВ. ЄВПСИХІЙ, 22 (9)

НАМ ДОПОМАГАЮТЬ
відновити відпустовий центр
на Високому Замку у Львові:

Родина зі с. Суховоля – 100 у.о.

"СЛОВО ЖИТТЯ"

"Господи, а до кого ж іти нам? Це ж у Тебе – слова життя вічного!" (Ів 6, 68).

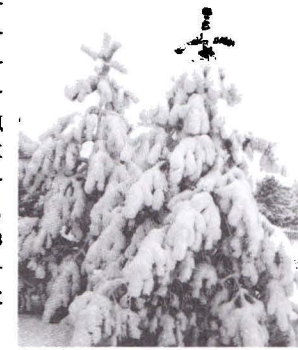

Натовпові, який зібрався біля Нього, Ісус говорив про Царство Боже (пор. Лк 9, 11). Він проповідував доступною мовою, використовуючи притчі, основані на прикладах щоденного життя жителів Палестини. Його проповідь захоплювала слухачів. Народ був глибоко вражений Його наукою, бо Він навчав їх як повновладний, а не як їхні тогочасні проповідники (пор. Мт 7, 29). Навіть вояки, які були післані, щоб Його арештувати, на запитання первосвящеників і фарисеїв: чому Його не ув'язнили, як їм було наказано, відповіли: "Ніколи чоловік не говорив так, як цей чоловік говорить" (Ів 7, 46).

У Євангелії від Івана змальовані яскраві розмови Ісуса з поодинокими людьми, наприклад, з Никодимом і самарянкою. Зі Своїми учнями Ісус поринає у глибші розмови, говорячи їм про Отця і небесну реальність. Цього разу Він вже не послуговується притчами (пор. Ів 16, 25-29; 3, 12). Цією Його бесідою апостоли були глибоко вражені. Навіть тоді, коли не до кінця зрозуміли всіх Його слів або тоді, коли Його слова видавалися їм надто вимогливими, вони нічого в Нього не допитувалися. "Жорстока ця мова", – озвалися до Нього декотрі учні, коли почули, що Він має намір дати їм їсти Своє тіло і пити Свою кров (Ів 6, 60).

Ісус, бачивши, що декотрі з учнів *(їх було 70 – прим. перекл.)* відвернулися від Нього і більше не супроводжували Його, звернувся до Своїх дванадцятьох апостолів такими словами: "Невже й ви бажаєте відступитися?" (Ів 6, 67). Петро, ставши нарешті вірним Йому назавжди, глибоко вражений словами в день першої зустрічі з Ним, відповів від імені всіх:

"Господи, а до кого ж іти нам? Це ж у Тебе – слова життя вічного!" (Ів 6, 68).

Петро зрозумів, що слова його Учителя були відмінними від слів інших вчителів. Слова, які йдуть від людини до людини, не мають виміру вічності, а залишаються на землі. Слова Ісуса є духом і життям, бо приходять з Неба: світло, що сходить із висот, отримує звідтіля свою потугу. Ці слова містять глибинний вимір, якого інші слова не мають, незважаючи на те, висловили їх філософи, політики чи поети. Його слова є "словами життя вічного" (пор. Ів 6, 68), бо містять і звіщають могутність безконечного життя, яке є життям самого Бога.

Воскреслий Ісус живе і Його слова, висловлені у минулому, не можуть бути звичайним спогадом, але є словами, зверненими сьогодні до всіх нас і до кожної особи всіх епох і культур: слова універсальні, вічні.

Слова Ісуса! Вони, мабуть, були найбільшим висловом майстерності Учителя. Він є Слово, яке говорить людською мовою: який гарний зміст, яка глибина, яка суть, який голос!

"Одного дня, – пише св. Василій Великий, – я немов збудився з довгого сну, подивляючи чудове світло євангельської правди, і зрозумів, наскільки

пустою є мудрість князів цього світу" (пор. Лист 123). Свята Тереза від Дитятка Ісуса у листі від 9 травня 1897 року пише: "Часто читаючи деякі духовні твори... я, бувши малим нужденним створінням, швидко втомлююся. Тоді закриваю книжку мудрих, яка розколює на кусники мою голову й висушує моє серце і беру в руки Святе Письмо. І все мені стає зрозумілим, одне-однісіньке слово у моїй душі відкриває безмежні горизонти. Досконаліть, до якої прагну, здається вже не такою важкою" (пор. Твори, лист 202).

Так, слова Божі насичують наш дух, сотворений для безконечності, освічують зі середини не тільки розум, але й ціле єство, бо вони є світлом, любов'ю і життям. Боже слово дарує мир (той, який Ісус називає словами "Мій мир") у хвилини тривоги і смутку; воно наповнює душу радістю, незважаючи на те, що вона прошита болем; дає силу, передусім тоді, коли людина розгублена і розчарована. Слово Боже визволяє, бо відкриває шлях істини.

"Господи, а до кого ж іти нам? Це ж у Тебе – слова життя вічного!" (Ів 6, 68).

Слово життя цього місяця нагадує нам, що єдиним Учителем, якого ми повинні наслідувати, є Ісус, навіть тоді, коли Його слова можуть видаватися жорстокими або надто вимогливими. Вони спонукають нас бути чесними на роботі, прощати, не думати про себе самих, а натомість служити ближнім, зберігати вірність у родинному житті, послуговувати важкохворому чи вмираючому, відкидаючи будь-яку думку про ефтаназію...

Є чимало учителів, які пропонують нам легші рішення і компроміси. Однак ми хочемо залишитися слухняними єдиному Учителеві й наслідувати Його, бо Він один говорить про істину і має слова життя вічного. Таким чином можемо і ми повторити разом зі св. Петром: "Господи, а до кого ж іти нам? Це ж у Тебе – слова життя вічного!".

У цьому часі Великого посту, під час якого готуємося до свята Воскресіння Господнього, ми повинні переступити поріг школи єдиного Учителя і стати Його учнями. У нас повинна зродитися гаряча любов до слова Божого: уважно сприймаймо його, коли проповідують його у наших церквах, читаймо його, вивчаймо і медитуймо. Ми передусім покликані жити словом Божим згідно з наукою Святого Письма: "Будьте виконавцями слова, а не лише слухачами, самі себе обманюючи" (Як 1, 22).

Тому кожного місяця берімо одне з них для наслідування, дозволяючи йому, щоб воно проникло у наше єство, формуючи і оживляючи нас. Коли живемо словом Ісусовим, ми живемо Євангелієм, бо Він дарується нам увесь в кожному зі Своїх слів, через які Він живе у нас. Ось у такий спосіб краплина Божої мудрості – Христа воскреслого – проникає в наше нутро і змінює спосіб нашого мислення, бажання і поведінки в усіх обставинах життя.

К'яра ЛЮБІХ
Переклад з італійської мови о. Йосафата Воротняка, ЧСВВ

НАМ ПИШУТЬ

Слава Ісусу Христу!

Складаю щиру подяку за заступництво св. Венедикту і св. Юді Тадею у важких ситуаціях, а також за успішне складення сесії.

Ліля З., м. Львів

ШЛЯХ НАВЕРНЕННЯ

"Вчини, щоб ми були повністю Твоїми,
і жили за Твоєю, Спасе, волею..."
(стихира на Вечірні 5 голосу в понеділок)

З давніх-давен у нашій Церкві практикується сорокаденний піст, який є могутнім засобом підготовки до свята Воскресіння Господнього. Таким чином вірні прилучаються кожного року до містерії Ісуса в пустелі. Цей період особливо сприятливий для духовних вправ, покаянних Богослужень, прощ на знак покаяння, добровільних умертвлень, таких як піст і милостиня.

Чи правильно ми дотримуємося посту? Як нам постити? Що ми розуміємо під словом "піст"?

У катехизмі Католицької Церкви говориться: "Піст – це встановлений Церквою святий час, в якому вірні зобов'язані умертвляти своє тіло, здержуватися від споживання деяких, головно м'ясних страв". Під час посту також заборонені весілля та гучні забави. Піст дає міць тому, хто вправляється в побожності. Отці Церкви часто говорили: "Наскільки відіймеш від тіла, настільки віддаси своїй душі блиску духовного здоров'я". Бо не збільшенням сили в нашому тілі, а витривалістю душі і терпеливістю в прикрих досвідах здобуваємо силу.

Сучасна людина схвально ставиться до утримання від їжі і напоїв, коли мова йде про тілесне здоров'я, але не добачає потребу посту задля духовної користі. Св. Іван Золотоустий казав: "Постом же називаю не тільки здержаність від страв, але щось більше, здержаність від гріхів". Хто обмежує піст тільки до стриманості від їжі, той, властиво, безчестить його.

Піст – це захорона від змисловості, викорінення злих думок, сторож ума, визволення від духовної сліпоти, покірні зітхання, відпущення гріхів. Св. Іван Золотоустий казав: "Коли побачиш бідного, дай милостиню. Коли маєш ворога, примирися! Коли побачиш свого друга щасливим, не завидуй! Хай постять не тільки уста, але й слух, і зір, і ноги, і руки, і всі члени нашого тіла... Що за користь, коли ми здержуємося від м'яса і птиці, а гриземо і з'їдаємо братів". А св. Василій Великий наголошує: "Що допоможе піст тіла, коли душа наповнена тисячним злом?".

У св. Письмі Старого Завіту неодноразово наводяться приклади, як люди намагалися завдяки постові злучитися з Богом. Чи можемо ми так само постити, як ці люди три тисячі років тому? Звичайно, можемо, якщо святу чотиридесятницю проведемо з такою ревністю, що першого тижня зовсім перестанемо лінуватися, наступного поконаємо гнів і злобу, того, що потім наступає, викорінимо обмову, а в дальших тижнях поправимося в іншому, покинувши гординю, неправдомовство, заздрість, і так йдучи цією дорогою вище і вище, помалу досягнемо вершину чесноти.

Дотримання посту не позбавлене певного ризику формалізму, тобто лицемірства, яке засуджував наш Божественний Спаситель; небезпеки гордині, якщо постять напоказ. Тому постом у покорі, ревною молитвою і щедрою милостинею ступаймо на шлях навернення, щоб сповнити волю Спаса нашого і Бога.

Михайло ГОЛЯК,
учень 11 класу Дрогобицької гімназії

ПОМЕР ЗАСНОВНИК "ЦЕРКВИ В ПОТРЕБІ"

17 січня 2003 року о. Веренфріду ван Страатену виповнилося 90 років. А 31 січня він відійшов у вічність. Померла людина, яка своєю щирістю, енергійністю, мовою, переконаннями, вірою та ентузіазмом робила багатих боржниками тих, які не мають нічого.

Він народився у 1913 році у м. Мійдрехті (Голландія). Вивчав класичну філологію, а в 1934 році вступив до фламандського монастиря отців Премонстратензіан у Тонжерльо (Бельгія).

У 1947 році, в час післявоєнного хаосу, страхіття якого неможливо описати, о. Веренфрід почав допомагати бідним, обездоленим, переслідуваним. Він заснував благодійну організацію "Kirche in Not" ("Церква в потребі"), яка займалася допомогою душпастирям Східних Церков. З 1984 року вона стала загальноцерковним громадським об'єднанням папського права. З тих пір діяльність організації поширилася по цілому світу. Отець Веренфрід збирав значні матеріальні засоби, які допомагали численним убогим жителям Африки, Азії, країн із-за "залізної завіси" – з усіх усюд до нього доходив клич про допомогу. Близько 600 тисяч благодійників у 14 країнах світу регулярно підписують його двомісячник "Відлуння любові".

"Суть мого покликання полягає в тому, що там, де плаче Господь, я маю витирати Його сльози", – писав о. Веренфрід у вступі до своєї книжки "Де Бог плаче".

Похорон о. Веренфріда ван Страатена відбувся 7 лютого у храмі в Лімбурзі. Поховали його у німецькому місті Кенігштайні, де знаходиться центральний осередок "Церкви в потребі". На знак особливої вдячності за постійну увагу до потреб УГКЦ як під час підпілля, так і сьогодні, о. д-р Іван Дацько відслужив панахиду за упокій душі о. Веренфріда українською мовою.

За повідомленням прес-секретаря Глави УГКЦ
о. Ігоря ЯЦІВА

СИТУАЦІЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ЦЕРКВІ СВВ. ОЛЬГИ І ЄЛИСАВЕТИ КОНТРОЛЬОВАНА

Служіння пароха у греко-католицькому храмі свв. Ольги і Єлисавети у Львові після смерті 9 травня минулого року настоятеля церкви о. Михайла Федоріва виконував єпископ-помічник Львівської архиєпархії Кир Ігор Возьняк, ЧНІ.

Внаслідок конфлікту в церкві свв. Ольги і Єлисавети, який розпочався напередодні цьогорічних різдвяних свят і тривав декілька тижнів, згаданий владика більше не виконує своїх обов'язків у цьому храмі. На початку лютого відповідним документом Блаженнішого Любомира кардинала Гузара храм свв.Ольги і Єлисавети був переданий під провід отців Василіян із Святоонуфріївського монастиря. Настоятелем храму на невизначений час став о. Віталій Дудкевич, ЧСВВ.

19 лютого 2003 року в храмі відбулася прес-конференція за участю нового пароха. Отець Віталій відповів на численні запитання журналістів і поінформував, що у церкві свв. Ольги і Єлисавети, окрім трьох отців Василіян, служать також два єпархіальні священики з цієї церкви. На запитання, чи вже знято суспензу з о. Івана Гарата, о. Віталій відповів, що на його думку цю справу буде вирішено позитивно.

Новий настоятель запевнив усіх присутніх, що ситуація контрольована і вже налагоджена співпраця з церковним братством і парафіянами. Наприкінці він наголосив, що відчуває за собою моральний обов'язок врегулювати конфлікт і ввести в нормальне русло парафіяльне життя, закликаючи всіх молитися за те, щоб храм свв. Ольги і Єлисавети знову став святинею, у якій панує молитовний дух і спокій.

"ОСТАННІЙ ВИРІЙ" РОМАНА КОВАЛЮКА

Ми неодноразово писали у нашому часописі про Романа Ковалюка. Під час перебування у далекій Японії на стажуванні він трагічно загинув.

19 лютого 2003 року в студентському клубі ЛНУ ім. І. Франка відбулася музична драма "Останній вирій", присвячена п'ятій річниці від дня трагічної загибелі Романа. Ініціатором постановки цієї драми стало товариство "Містична троянда", яке діє при василіянській церкві св. Андрія у Львові. Членом цього товариства був також Роман Ковалюк, який і на чужині продовжував пропагувати національні й релігійні цінності.

Сюжет драми – оптимістичний і просякнутий євангельським ідеалом любові та взірцевого християнського життя, яке засвідчив Роман Ковалюк. Нехай пам'ять про цього здібного юнака ніколи не згасне у серцях нашої молоді, а постійно буде живою.

Ігор СКЛЕНАР

ЮВІЛЕЙ МАРІЙСЬКОЇ ДРУЖИНИ МОЛОДІ

Нещодавно виповнилось вісім років відновленій Марійській дружині молоді (МДМ), яка діє при церкві св. Онуфрія у Львові. Вона була заснована у 1918 році. У спадок залишився Статут і Катехизм Марійських дружин, укладений о. Іринеєм Назарком, ЧСВВ у 1937 році.

Відновив Марійську дружину о. Василь Зінько, ЧСВВ у 1995 році і став її першим духовним провідником. Зараз до товариства належать 150 членів. З марійців вийшло дев'ять подружніх пар, четверо осіб вступили до монастиря.

У першу неділю кожного місяця члени товариства беруть участь в Хресній дорозі на Високому Замку у Львові, а в другу неділю – вирушають на прощу з фігуркою Матері Божої від дому одного члена МДМ до іншого, де фігурка перебуває впродовж цілого місяця. Члени товариства часто їздять на прощі до відпустових місць. Нині духовним провідником Марійської дружини є о. Кирило Оприск, ЧСВВ.

Запрошуємо молодь на збори товариства, які відбуваються щонеділі о 14 год. і щочетверга о 18^{30} год. за адресою: м. Львів, вул. Б. Хмельницького, 36, катехитичний зал.

Ольга КУДИК,
член Марійської дружини молоді

СУД НАД СПАСИТЕЛЕМ ЛЮДЕЙ

"Народе Мій! Що Я заподіяв тобі? І чим же ж ти Мені відплатив? За манну – жовчю, за воду – оцтом; замість любові до Мене, цвяхами ти Мене до хреста прибив"

(з антифону після четвертого страсного Євангелія)

У ніч з великого четверга на велику п'ятницю 33 року над Ісусом Христом протягом декількох годин було здійснено в Єрусалимі три суди і винесено два присуди. Хоч остаточний вирок Христові виніс Пилат, без сумніву, що основну роль у цьому відіграв єрусалимський синедріон.

За єврейськими законами арешт дозволяється тільки після проведеного слідства. Негайне затримання допускалося лише при можливій втечі й небезпеці збройного спротиву підозрюваного. Першим на це правове порушення звернув увагу первосвящеників сам Ісус Христос: "Як на розбійника ви вийшли з мечами та киями! Як Я щодня був з вами в храмі, не простягнули ви рук на Мене; та це ваша година, і влада темряви" (Лк 22, 52-53).

Символіка дня і ночі дозволяє ще краще побачити беззаконність дій юдейських первосвящеників і старших народу, які вибрали ніч для допитів і суду над Спасителем. Мечі і кії, якими була озброєна велика кількість людей, були використані, щоб приховати беззаконність дій. Слова "ваша година і влада темряви" ясно говорять про те, що закону стосовно Ісуса дотримуватися не будуть. Знали це і первосвященики та фарисеї, які ще до того вирішили, що "ліпше буде, коли один чоловік за народ помре, а не ввесь люд загине" (Ів 11, 50).

Після першого юридичного порушення (арешту без попереднього слідства) відбулося друге: Ісуса Христа, Якого вояки арештували в Гетсиманському саді, одразу ж було приведено на суд, тобто без попереднього ув'язнення. Таким чином підозрюваний не міг ознайомитися з обвинуваченнями і приготуватися до відповідей у свій захист. З іншої сторони влада не мала можливості провести ретельне розслідування.

Арештували Христа за допомогою одного з дванадцяти Його апостолів – Юди Іскаріотського, який допоміг воїнам у нічній темряві впізнати Христа т. зв. цілуванням (у євреїв це був звичайний спосіб вітання). Юда отримав велику плату (можна було купити землю під кладовище) за свою зрадницьку послугу – 30 срібняків. Розмір її невипадковий: за цю суму можна було купити раба (Вих 21, 32). Неважко в цьому побачити бажання фарисеїв принизити Христа, призначивши за Нього ціну раба.

Після цього вояки повели Божественного Вчителя до дому колишнього первосвященика Анни, де відбувся допит. Третім юридичним порушенням було те, що дії Анни, які нагадували процес суду, законної сили не мали, бо він хоч і мав великий авторитет у синедріоні, але на той час він уже не виконував обов'язки первосвященика. У домі Анни відбулося порушення ще однієї юридичної норми: його раб ударив Христа. За законом не тільки слуга, але і суддя не мав права бити підсудного.

Відтак зв'язаного Божественного Спасителя повели до первосвященика Каяфи, зятя Анни. Суд над Христом, як свідчать євангелисти Матей і Марко, відбувся вночі. Члени синедріону бажали саме нічного суду, хоч розгляд вночі справ, які передбачають винесення смертного вироку, був незаконним.

Давньоєврейське право не дозволяло нічні суди. Вважалося, що вночі у підсудного значно послаблені розумові й фізичні сили, і він не може себе захищати. Судді також під час нічного слідства можуть частіше, ніж під час денного, допустити поспішність і неуважність.

На суді над Ісусом Христом було багато свідків, яких у Євангелії названо лжесвідками. За давньоєврейським законом людина, яка давала фальшиві або неправдиві свідчення проти підозрюваного, мала бути покарана такою ж карою, яка чекала ув'язненого після винесення вироку. Тої пам'ятної в історії ночі члени синедріону забули про цей закон. Ні один лжесвідок не був засуджений на розп'яття.

Свідчень двох останніх свідків, які виступили на суді, не було достатньо, та й "це їхнє свідчення не було однозгідне" (Мк 14, 59). Вони суперечили словам Ісуса Христа, які Він промовив у храмі і які могли чути первосвященики й старші народу: "Зруйнуйте храм цей, а Я його за три дні поставлю" (Ів 2, 18). Свідки ж, розходячись між собою у свідченнях, говорили інші слова: "Зруйную храм цей рукотворний і за три дні збудую інший, нерукотворний" (Мк 14, 58) і "Я можу зруйнувати храм Божий і за три дні його відбудувати" (Мт 26, 61). Незважаючи на це, все ж таки було важко на цих незрозумілих словах зробити серйозне звинувачення і винести смертний вирок. Суд законної підстави для засудження на смерть не знайшов.

Тоді Каяфа використав давній єврейський звичай – заклинання. "Заклясти" – означає взяти урочисту обіцянку. Призивання імені Божого мало за мету надати діям суду особливого значення і відповідальності. Каяфа прагнув на своє запитання викликати відповідь, яка стала б основою для звинувачення у богохульстві: "Заклинаю Тебе живим Богом, щоб Ти сказав нам, чи Ти Христос, Син Божий" (Мт 26, 63). Ісус, Який мовчав на суді, у відповідь на запитання Каяфи визнає Себе Сином Божим, але не в силу вимовленого первосвящеником заклинання, а тому, що "прийшов час": "Отче, прийшла година! Прослав Свого Сина, щоб Син Твій Тебе прославив" (Ів 17, 1).

Каяфа звинуватив Спасителя в богохульстві. Цей злочин карався смертю. У планах нашого спасіння ця відповідь Ісуса була найвищим моментом Його суспільного служіння, останнім актом проповідницької діяльності, яку Він розпочав три роки тому. Своєю відповіддю, яка викликала смертний присуд, Він поклав камінь в основу голгофського хреста, на якому здійснилося діло нашого спасіння.

Слід зауважити, що давньоєврейський закон передбачав ретельне вивчення і точну перевірку доказів, на яких основувалося звинувачення. У випадку важких злочинів відступлення від цього правила також було великим порушенням закону. Первосвященик і весь синедріон порушив закон, уважно не дослідивши визнання, яке зробив перед єрусалимським синедріоном Спаситель світу. Тоді ж було допущено ще одне правове порушення: підсудний не міг бути засуджений на основі самовизнання. Давньоєврейське законодавство розуміло в цьому велику небезпеку: не надавалося ніякого значення свідченням родичів підсудного, а також визнанню вини самим підсудним, бо ніхто не може визнати себе злочинцем.

Нічне засідання синедріону закінчилося одностайним засудженням на смерть Відкупителя людей: "Він – винен смерті" (Мт 26, 66). Все, що потім відбулося у дворі Каяфи одразу ж після засудження Христа, покрило соромом членів синедріону і його слуг: "Тоді вони почали плювати Йому в обличчя та бити кулаками; інші ж били Його в обличчя" (Мт 26, 67). Напевно, ні в чому настільки не проявляється людська ницість і нікчемність, як в знущаннях над зв'язаною людиною. У випадку з Ісусом Христом неморальність перевищила всяку міру: присутні знущались над Тим, Хто воскрешав мертвих, зцілював недужих, виганяв бісів.

Вранці відбулося ще одне судове засідання. Сталося ще одне правове порушення. Св. євангелист Матей пише: "Якже настав ранок, усі первосвященики і старші народу скликали раду на Ісуса, щоб Його вбити" (Мт 27, 1). Ранкове засідання відбулося для формального виконання одного із правил давньоєврейського права, який забороняв засудження підозрюваного вночі.

Була і друга причина: зробити видимість, що ув'язненого було приведено в преторію до Пилата одразу ж після суду синедріону. Римляни, позбавивши Юдею незалежності, забрали також право засуджувати когось на смерть. Рішення синедріону, який засудив Христа на смерть, не мало сили. Долю підозрюваного повинен був вирішити прокуратор, який управляв Палестиною. У той час ним був Понтій Пилат.

Члени синедріону знову здійснили юридичне порушення: засудили Ісуса Христа на страту за богохульство, а добивалися в прокуратора затвердження смертного вироку за іншим звинуваченням. Вони сказали Пилатові, що Ісус є небезпечним для Римської імперії злочинцем, тобто звинувачення набуло вже не релігійного, а політичного значення. Первосвященики і старші народу сподівалися, що Пилат засудить Ісуса за те, що Він вважав Себе царем. Для того, щоб погубити ув'язненого, вони навмисне надали політичного відтінку духовному поняттю "цар юдейський": "Благословен той, хто йде в ім'я Господнє, ізраїльський цар!" (Ів 12, 13).

Коли ми вникаємо в події, при яких відбувалося наше відкуплення, ми бачимо, що з однієї сторони діє людський розрахунок і киплять пристрасті, люди продовжують жити своїм життям і поступають в міру своєї гріховності чи праведності. З іншої сторони через зовнішні факти виявляється всесильна дія Божого Провидіння. Можна лише дивуватися, як не змінюючи порядку реального історичного життя, залишаючи людині свободу дій, Господь направив події на шлях точного виконання усіх старозавітніх пророцтв про прихід Месії і засудження Його на смерть.

Підготувала Віра АРІВ
(за матеріалом о. Атанасія Гумерова "Суд над Ісусом Христом: богословський і юридичний аспекти")

НАМ ПИШУТЬ

Слава Ісусу Христу!

Складаю щиру подяку Господу нашому Ісусу Христу, Пресвятій Богородиці за вислухані молитви. Я знайшла роботу. Щиро вдячна за повсякчасну допомогу і заступництво святих.

Любов Винярська, м. Червоноград

СВЯТА ТАЙНА ПОДРУЖЖЯ (3)

Ми вже писали про необхідність гідної підготовки до св. Тайни Подружжя та перешкоди, які слід усунути перед укладенням шлюбу. Цього разу йтиме мова про подружню згоду і т.зв. форму вінчання.

Кожна зі семи св. Тайн складається з двох частин: матерії і форми. Дві попередні теми цього циклу статей належать до матерії. Найважливіша складова матерії св. Тайни Подружжя – це подружня згода, яка є актом волі. На її підставі чоловік і жінка через нерозривний союз взаємно себе віддають і приймають одне одного для утворення подружжя.

Щодо **форми** св. Тайни Подружжя, то церковне право вимагає, щоб подружжя укладати згідно зі святим обрядом перед місцевим ієрархом чи парохом, або священиком, якому вони надали повноваження благословити подружжя. Вимагається при цьому присутність принаймі двох свідків.

У виняткових випадках подружня згода перед двома свідками вважається важною, тобто подружжя дійсне і без священика, коли існує небезпека смерті або коли неможливо покликати священика через якусь дуже поважну причину, яка триває більше місяця. В обох цих випадках, коли минулися згадані обставини, подруги мають обов'язок одержати від священика благословення свого шлюбу, укладеного перед двома свідками.

Згідно з канонами Церкви, єпископ чи священик має право вінчати тих подругів, які живуть на його території принаймі місяць і один із них належить до Церкви, якої він є душпастирем.

До форми св. Тайни Подружжя належить також і те, щоб обидві сторони були присутні разом і одночасно, й взаємно висловлювали свою згоду на подружжя.

Якщо під час подружнього життя одна або обидві сторони повідомили про те, що їхнє подружжя було укладене неправосильно, то вони повинні вимагати узаконення шлюбу. Тоді їм слід усунути перешкоду, яка зробила їхнє подружжя неправосильним або просити від компетентної церковної влади диспензи, тобто звільнення від даної перепони. Також обидві сторони, якщо вони свідомі цього, повинні відновити свою шлюбну згоду.

Якщо через відсутність форми подружжя було неправосильним, а подруги цього не знають, то його можна узаконити навіть без їхнього відома, тільки з дозволу єпископа. Такі дії називаються "оздоровленням у корені". Таким чином, діти, які народилися у такому незаконному подружжі, узаконюються, бо подружжя ретроактивно стає дійсним з самого початку.

Отже, як подруги, так і священнослужителі, які уділяють св. Тайну Подружжя, повинні дбайливо і відповідально дотримуватися не тільки матерії, але й форми подружжя, ретельно виконуючи приписи Церкви, щоб у майбутньому не було потреби узаконювати чи "оздоровлювати в корені" недійсний шлюб.

Підготував о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
(за "Кодексом канонів для Східних Церков")

ХРИСТИЯНСЬКА РОДИНА ЗГІДНО З ВЧЕННЯМ СВ. ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО

"Де чоловік, жінка й діти у згоді та любові з'єднані зв'язком чесноти, там поміж ними Христос"
(8 гомілія на книгу Буття)

Пастир вірних у Константинополі, один із найбільших вчителів Церкви св. Іван Золотоустий був добрим знавцем і речником християнської науки про подружнє та сімейне життя. Своє вчення він викладає у формі бесід над текстами св. Письма. Великий святитель має дві бесіди (XXXIII та LX), на які варто звернути особливу увагу, досліджуючи онтологічні засади існування подружжя і сім'ї в християнській традиції.

Бесіда XXXIII в основному присвячена одруженим чоловікам і жінкам, вияснює їхні обов'язки, нагадуючи, що Бог є Творцем подружжя, яке вони прийняли. Так, наприклад, він пояснює питання чистоти, яку безпосередньо завжди пов'язує із доброчесністю: "Отож, коли ти бачиш блудницю, яка спокушає тебе і прагне твого тіла, то скажи їй: це тіло вже не моє, воно належить моїй дружині, я не смію зловживати ним та віддати іншій жінці. Так нехай поступає і дружина. В цьому між ними абсолютна рівність. Як дружина є господинею його тіла, так він є господарем її тіла".

Жінка, на думку св. Івана Золотоустого, за законом є рівна чоловікові, бо так як і він, вона приходить з дому батька, приносить придане та не має права бути зрадженою чи стати слугинею: "Бог, Котрий установив подружжя та вручив тобі твою дружину вимагатиме за це звіт. Бо ж не для того прийшла до тебе дружина (твоя), залишила батька і матір, і весь дім свій, щоб бути приниженою, щоб приймав її як служницю та чинив їй багато неприємностей; ти взяв її як супутницю, подругу життя, свобідну та рівночесну".

Більше того, св. Іван Золотоустий говорить, що чоловік має обов'язок піклуватися своєю дружиною так, як Ісус Христос Церквою: "А навіть, якби тобі було потрібно віддати за неї своє життя, чи пережити великі втрати, перетерпіти важкі муки, ти не повинен відмовлятися, бо терплячи все це, все ще нічого не зробиш подібного, що вчинив Христос для Церкви".

Святитель справедливо засуджує подружню зраду і радить, як поступити в часі спокуси: "З доброчесності народжується любов, а з любові інші безчисленні блага. Отож, вважай інших жінок "як камінь", знаючи, що коли після шлюбу подивишся похітливими очима на іншу жінку.., то стаєш винуватцем перелюбу. Кожний день повторюй собі ці слова; а як не можеш, то взявши в посередники Павла *(апостола – прим. ред.)*, безперервно повторюй ці слова: немає нічого безсоромного, як після шлюбу чинити перелюб".

У бесіді LX "Про виховання дітей" та численних уривках інших творів св. Іван Золотоустий ставить християнське виховання дітей вище дочасних дібр, які батьки дають своїм дітям. Перш за все він наголошує, що батьки повинні дати своїм дітям ім'я на честь Святого, щоб вони мали завжди святий приклад його життя перед собою. Правдивим наміром батьків є "не зробити дітей багати-

ми на золото і срібло", але передовсім "зробити їх найбагатшими за всіх, – благочестям, любов'ю до мудрості та іншими чеснотами".

Св. Іван Золотоустий великого значення надавав процесу виховання в домашній церкві, вважаючи, що для того, щоб навчити дітей правильної думки та мови, потрібно перш за все самому правильно думати та говорити. Батьки мають завдання навчити дітей відрізняти добро від зла.

Чи потрібно карати дітей, виховуючи їх? Святитель радить наказувати їх строгим тоном або попередженнями, але не фізичною силою чи примусом, і наводить слова зі св. Письма: "Гнівайтеся, та не грішіть" (пор. Еф 4, 26). Він підбадьорює батьків: "Не шкодуйте праць *(тобто зусиль – прим. ред.)*, тому що працюєте для себе; бо таким чином вам буде легше, коли ваші діти будуть доброчесними".

В іншому своєму творі великий Учитель Церкви порівнює дітей до золотих статуй: "Уяви собі, що в твоєму домі золоті статуї – діти; кожного дня виправляй та споглядай на них, усіляко прикрашай та впорядковуй їхню душу, бери приклад від праведного Йова, який навіть за таємні гріхи своїх дітей приносив всепалення, говорячи собі: "Може, мої діти согрішили і лихословили Бога в своєму серці" (пор. Йов 1, 5); бери приклад і від Авраама, котрий старався не про багатства.., але про божественні закони, щоби передати їх своїм потомкам" (пор. Бут 18, 19). Св. Іван Золотоустий нагадує батькам, що великим багатством та скарбом для їхніх дітей буде страх Господній, який є "початком мудрості"(пор. Сир 1, 14).

Святитель наказує батькові в особливий спосіб дбати про виховання дітей, а матері слідкувати за порядком в домі. Гідне християнське виховання (сюди належить і шукання своїм дітям доброго спілкування з іншими, і заборона ходити на різного роду видовища, які часто є непристойними) повинне принести, на думку св. Івана Золотоустого, – рясні плоди батькам і тепер, і в майбутньому. "Якщо ти добре виховаєш сина свого, то він (виховає) і – свого сина, а цей ряд... буде продовжуватися назавжди, отримуючи начало та корінь від тебе...; якщо би батьки дбайливо виховували своїх дітей, то не потрібно було б законів, судилищ, ані покарань, ані мук та прилюдних страт, бо як висловлюється апостол Павло: закон дано не для праведника... (пор. 1 Тим 1, 9)".

Шукаючи взірця чи моделі християнської родини з її правом та обов'язками, напевно, варто звернутися, переосмислити і втілити в життя погляди й поради св. Івана Золотоустого, якого можна без сумніву назвати одним із перших християнських педагогів. Він зрозумів і показав на основі св. Письма визначальну роль християнської сім'ї та її значення у вихованні дітей.

Віталій ЮРЧАК

ГАНЕБНЕ РІШЕННЯ

Існує доволі відома історія про осла, який, опинившись між двома копицями сіна, ніяк не міг вибрати, з якої почати їсти.

Понтій Пилат опинився в подібній ситуації, тільки набагато складнішій. Він повинен був зробити вибір між двома людьми. І він вагався.

Пилатові подобався Ісус, Який не був злочинцем, на противагу Варавві, вина якого не підлягала жодним сумнівам. Очевидно, що прокуратор Юдеї був далекий від того, щоб повірити в усі ці розмови про Помазанника Божого, Месія, Спасителя людського роду. Пилат, іронічно підсміхаючись, навіть питав Христа: "Ти цар юдейський?" (Ів 18, 33). Однак він знав, що Христос – це добра людина, і цього було достатньо, щоби не засудити Його на смерть...

Сьогодні люди дуже відрізняються від тих, що жили дві тисячі років тому. Однак у дечому вони і подібні. Наприклад, у своєму ставленні до Христа. Багато хто готовий погодитися з тим, що Він був доброю людиною. І що Його, напевно, розп'яли несправедливо. Але не більше цього.

Однак повернімося до Пилата. Чому він, незважаючи на свою прихильність до Ісуса, не відпустив Його? Справа в тому, що Пилат мав дуже великий недолік. Він занадто залежав від думки більшості. Так, він мав свій власний погляд, але якщо всі проти... (Лк 23, 18-24). Прокуратор не встояв під натиском розлюченого натовпу. А він був відпоручником самого римського імператора і від його імені діяв у дорученій йому області! Однак Пилат керувався принципом: "Всі так роблять". І цим заспокоював своє сумління.

Сьогодні люди дуже відрізняються від тих, що жили дві тисячі років тому. Однак у дечому вони і подібні. Наприклад, у своєму сліпому підпорядкуванні більшості. Люди поступаються своєю думкою, тільки щоб не виглядати смішними в очах інших. "Більшість цього хоче" – таким принципом керувався Пилат, засуджуючи Христа на розп'яття. Але він помилявся. Більшість – це ще не все. Знаємо, що був і Йосиф з Ариматеї, член єрусалимського синедріону, який віддав свою гробницю для Ісуса. Був і римський сотник, який прилюдно визнав Ісуса Сином Божим. Були й інші люди, які не побоялися відрізнитися від решти. Більшість – це ще не все...

У Пилата був ще один недолік, який ускладнив його рішення. Він надто дотримувався традицій. У той час був звичай перед Пасхою оголошувати амністію одному з ув'язнених. У цьому, напевно, не було би нічого лихого, якщо би вибір ув'язненого не надавався народові. А народ є дуже непостійним! Всупереч очікуванням Пилата підмовлений фарисеями народ вибирає розбійника Варавву.

Сьогодні люди дуже відрізняються від тих, що жили дві тисячі років тому. Однак у дечому вони і подібні. Наприклад, у своїй відданості традиціям. "Я буду робити так, як це робили мої батьки", – говорять вони, при цьому навіть не хочуть вникнути в зміст цих традицій, вважаючи їх священними, хоч, власне, і не розуміють, чому вони саме такі.

Але ж міг Пилат порушити цю традицію! Це ж був всього лиш звичай, а не закон мідійський чи перський, який не може бути відмінений навіть самим царем, котрий його видав. І Пилат прекрасно розуміє, що має для цього владу. І все ж таки він вагається, подібно як той осел між двома копицями сіна!

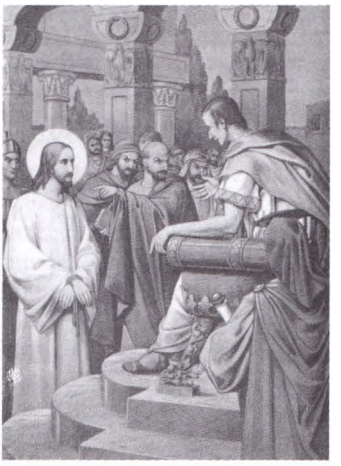

Пізніше прокуратор Юдеї починає підозрювати, що людина, яка стоїть перед ним – не просто добра людина, як він думав спочатку. І коли юдеї кажуть, що Ісус "із Себе Сина Божого зробив" (Ів 19, 7), то Пилата раптом охопив жах, але не тому, що він злякався, а тому, що запідозрив, що Ісус, можливо, не "зробив із Себе", а насправді є "Сином Божим"! І "від тієї хвилини шукав Пилат можливості, як би Його відпустити" (Ів 19, 12).

Але... Ще один недолік Пилата – це страх перед проблемами. Коли він хоче відпустити Ісуса, юдеї заявляють: "Відпустиш Його, то не будеш кесаревим другом" (Ів 19, 12). І Пилат здався. Посваритися з юдеями – на це він ще готовий, але спровокувати невдоволеність імператора... Ні, це вже занадто! Хай навіть цей чоловік буде самим Сином Божим – це не вартує того, щоб ризикувати своєю кар'єрою і псувати відносини з керівництвом.

Сьогодні люди дуже відрізняються від тих, що жили дві тисячі років тому. Однак у дечому вони і подібні. Наприклад, у своєму страху перед проблемами, який сковує їх, не даючи змоги діяти. Навіть розуміючи, що Ісус – це більше, ніж добра людина, навіть визнаючи, що Він є Сином Божим, люди все-таки бояться втратити своє благополуччя заради Нього. І притуплюють докори сумління сотнями незаперечних доказів, які подібно до розлюченого натовпу кричать: "Розпни, розпни Його!".

Пилат мав ще один недолік. Він постійно намагався перекласти відповідальність за прийняття рішення на інших. Він хотів, щоб хтось вирішив за нього, що робити з Ісусом, і відіслав його до Ірода Антипи (Лк 23, 6-7). Пилат хотів, щоб хто-небудь замість нього зробив вибір між Христом і Вараввою. Відтак він вмиває руки на знак невинності, відмовляючись від рішення і знімаючи з себе всяку відповідальність. Але навіть після цього сумління не перестає його мучити.

Пилат сам повинен був зробити вибір. Навіть Ісус Христос нічим не міг йому допомогти, і тому Він мовчав під час допиту. Достатньо було одного слова, сказаного Ісусом у Свій захист – і Пилат відпустив би Його. Але він повинен був сам прийняти це рішення.

Ви знаєте, що сталося з бідним ослом? Він помер з голоду через свою нерішучість. Таке може статися також і з тими людьми, які будуть продовжувати вагатися між добром і злом. Усім християнам необхідно зробити свій вибір, а саме: шлях спасіння через Ісуса. Ті ж, хто ще вагається, скажіть: чи вірите ви в Ісуса, Сина Божого, і що ви готові зробити заради Нього? Чи готові ви посвятити Йому лише декілька годин, подібно до Пилата, чи, навпаки, ви хочете присвятити Йому ціле своє життя? Ті, хто вже зробив свій вибір, скажіть: чи ви готові його підтвердити? Не в церкві, а опинившись один на один з розлюченим натовпом? Не серед братів у Христі, а серед тих, хто говорить: "Ні, ти не друг кесаря". Чи ви готові просити Бога, щоб Він дав вам сили і допоміг вам у цьому?

Підготувала Віра АРІВ

СТРАСТІ ХРИСТОВІ В УКРАЇНСЬКОМУ ІКОНОПИСІ

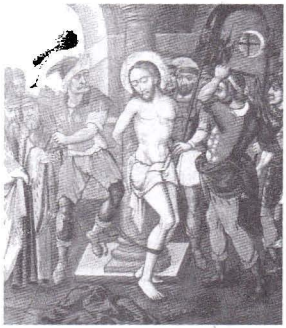

На світлині: ікона "Страсті Христові" Миколи Петрахновича з Успенської церкви у Львові.

Тема Господніх страстей зацікавлювала митців різних епох. Український іконопис багатий на страсні цикли чи окремі ікони, що відображають страждання Божественного Спасителя.

Найдавніші ікони на страсну тему, яких є дві, походять з церков сіл Ванівка й Здвижня на теренах Лемківщини і датовані першою половиною 15 ст. Українські маляри-реалісти кінця 16 ст. – початку 17 ст. успадкували традиції своїх попередників, що зокрема відобразилося на іконі "Страсті Христові" з с. Велике Старосамбірського району на Львівщині. Автор цієї ікони талановито зобразив епізод трагедії, пов'язаної з останніми днями земного життя Ісуса Христа.

У Національному художньому музеї України в Києві зберігається страсний цикл ікон, що складається із 24 сюжетних сцен (по три ікони у шести рядах). Він походить зі с. Білі Ослави Надвірнянського району на Івано-Франківщині і датований кінцем 16 ст. Ці 24 ікони не тільки наголошують на трагедійному змісті Христових терпінь, а й дають нам можливість пізнати народне світобачення.

У 17 ст. в українському іконописі композиція "Страсті Христові" була однією з найпоширеніших. Найтиповіший приклад – монументальна багаточастинна ікона зі с. Раделичі на Львівщині, датована 1620 роком. Лінія розповіді, що пролягла через 24 окремі композиції навколо центрального образу "Розп'яття", має кульмінаційні точки, логічний розвиток вузлових моментів сюжету. Відтворюючи дорогу Ісуса Христа на Голгофу, автор звернув увагу і на внутрішній світ свідків Христових страждань.

Страсний цикл з іконостасу Успенської церкви у Львові (17 ст.) справляє велике враження на вірних. Митець Микола Петрахнович, представник доби Ренесансу, в особі Христа відобразив переломні моменти людського життя у часі нелегких випробувань. Композиція цього циклу ікон акцентує увагу на постаті Божественного Спасителя таким чином: погляди усіх персонажів звернені на Нього.

Тема Христових страстей вимагала неабиякого зосередження і духовного співпереживання українських іконописців з Ісусом Христом, які прагнули відобразати їх відповідно до мистецьких віянь своєї доби.

Підготував Ігор СКЛЕНАР

УТОЧНЕННЯ

У ч. 2 за 2003 р. часопису "Місіонар" на с. 33 у 4 рядку другого абзацу замість "єпископа-ординарія Мукачівського" слід читати "Апостольського адміністратора до відкликання"; на с. 59 у 2 рядку першого абзацу замість "відбулося пам'яті" слід читати "відбулося вшанування пам'яті". Просимо в читачів вибачення за допущені помилки.

СИМВОЛ ВІРИ (3)

"Він задля нас, людей, і нашого ради спасіння зійшов із небес, і воплотився з Духа Святого і Марії Діви, і став чоловіком".

Коли настала повнота часу, то споконвічний Бог, друга особа Божа, Слово Боже, прийняв на себе людське тіло, тобто воплотився, став правдивою людиною, залишаючись правдивим Богом і Сином Божим. Це необхідно було зробити, бо людська природа була спотворена гріхом, і привернути їй первісний стан міг тільки сам Бог. У другій главі послання до филип'ян св. апостол Павло говорить, що Син Божий став подібний до людини і применшив Себе, не перестаючи бути Богом. Він, як навчає св. Церква, став подібним до нас, людей, в усьому, крім гріха. Син Божий прибрав людську природу, але не поглинув її Своїм Божеством.

Воплочення не є наслідком якогось неясного змішання Божественного з людським. Ісус Христос – це правдивий Бог і правдива людина. У Ньому дві природи, *але тільки одна особа (іпостась).* Численні єретики протягом перших століть заперечували то одну, то другу правду науки Церкви про Ісуса Христа як Богочоловіка. Першими єретиками були гностики, докети, потім – аріяни, несторіяни, монотеліти, монофізити та іконоборці.

Св. Церква навчає, що Ісус Христос прийняв також розумну людську душу в людському тілі. Тому Син Божий, як каже Євангеліє, "зростав у мудрості, літами і благодаттю". У Новому Завіті йде мова про те, що Він не лише навчав, але й запитував, тобто подібно кожній людині навчався з досвіду інших людей. В той же час Він не переставав бути Богом, об'являв Бога і Його задуми людям. Того всього люди не могли знати. Він як людина теж не міг мати таке знання, але знав як Бог і об'являв поступово, згідно з Божим Провидінням.

Людська воля і дія Ісуса не протиставилася Божій волі й дії в Ньому. Через те, що Ісус мав правдиве людське тіло, то Церква дозволила Його зображати на іконах, засудивши єресь іконоборства. Хто вшановує образ чи ікону, той вшановує особу, яка там відображена, тобто особу Божу чи самого Бога.

Ісус Христос полюбив нас Своїм людським серцем аж до кінця і помер з любові до нас на хресті. Тому Його Пресвяте Серце, пробите нашими гріхами, вважається символом тієї любові, якою Божественний Відкупитель безнастанно любить предвічного Отця і всіх нас, людей. Ісус Христос, будучи правдивим Богом і правдивою людиною, має людський розум і волю, досконало узгоджений і підпорядкований Його Божественному розумові й волі. Це все Він має від віків спільно з Отцем і Святим Духом.

Святі Отці Церкви називають Ісуса "новим Адамом", який у своєму прихованому житті, яке ніде не описане в Євангелії, Своїм послухом виправляє наш непослух. Впродовж усього Свого земного життя Ісус є досконалою людиною, яка запрошує нас стати Його учнями і наслідувати Його.

Своїми вчинками, чудами і ділами Христос об'явив, що в Ньому тілесно живе вся повнота Божества. Його людська природа є Таїнством, тобто це знак і знаряддя Його Божества та спасіння, яке Він приносить. Ціле життя Ісуса, тобто Його слова і вчинки, Його мовчання і страждання, Його спосіб буття і мовлення є об'явленням Бога Отця, тому Ісус сказав: "Хто бачив Мене, бачив Отця".

Воплочення спасенного задуму і обітниць починається з благовіщення Пресвятої Богородиці. Дух Святий, Який є Господом животворним, вчинив так, що

Марія зачала одвічного Сина Божого у людській природі. Отець Небесний хотів, щоб зачаття Його Сина відбувалося за згодою тієї, яка була призначена стати Матір'ю, щоб так як жінка Єва спричинилася до духовної смерті всього людства, так само інша жінка – Марія – спричинилася до вічного життя.

Впродовж віків Церква усвідомлювала, що Пресвята Діва Марія, сповнена Богом благодаттю, була відкуплена вже від самого її зачаття. Цю правду віри Церква проголосила догмою про Непорочне Зачаття Пресвятої Богородиці. Ця велична і цілком унікальна святість, якою Мати Божа була збагачена ще з першої хвилини свого зачаття в лоні св. Анни, походить цілковито від Христа Спасителя. Отець Небесний мав Пречисту Діву Марію у Своїх задумах ще перед сотворенням світу святою і непорочною, тому східні Отці Церкви називають її "пресвятою", "преблагословенною" і "пренепорочною".

"Хай мені буде за Твоїм словом". Св. Іриней коментує так слова, які сказала Марія ангелові: "Вона своїм послухом стала для себе самої і для всього роду людського причиною спасіння". Вузол непослуху Єви був розв'язаний послухом та вірою Марії – так навчають святі Отці.

Свята Церква вже з самих початків визнавала, що Ісус був зачатий в лоні Діви Марії силою Святого Духа. Це перевищує людське розуміння і всі людські можливості, але і Йосифові було об'явлено через ангела: те, що в Ній зачалось, походить від Святого Духа. Віра Церкви у дівиче зачаття Марії опирається на старозавітнє пророцтво Ісаї: "Ось дівиця зачала, і породить Сина і дасть Йому ім'я Еммануїл" (Іс 7, 14). Церква від самих початків вірила у постійне дівицтво Марії (старослов'янською це означено словом "приснодіва", тобто "завжди діва").

Ісус – єдиний Син Марії. Будучи розп'ятим на хресті, Він сказав до св. апостола Івана: "Ось Мати твоя". Це означає, що Марія є матір'ю всіх людей світу. Всі діти Божі – це діти Марії.

Підготував о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

МОЛИТВА ЗА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Неподалік с. Підгірці Бродівського району, що на Львівщині в мальовничій місцевості Пліснесько знаходиться давня василіянська чернеча обитель, відома ще з княжих часів. Великою цінністю Підгорецького (Пліснеського) монастиря є Пом'янник.

Саме у цьому Пом'яннику вперше задокументовано факт поминання пам'яті Тараса Шевченка після його смерті в Галичині Українською Греко-Католицькою Церквою, зокрема монашим Чином св. Василія Великого. Кожного року в день смерті великого Кобзаря у Підгорецькому василіянському монастирі відправляється поминальне богослужження за "усопшаго Тарасія Шевченька".

Згідно зі записами Пом'янника монахи Підгорецького василіянського монастиря мали обов'язок молитися за поета: "Помяни Господи душу усопшаго Тарасія"; "сіє поминання вписано г.1861 въ память усопшаго поета Тарасія Шевченька на Малой Руси – помершаго дня 2 лютаго старого стиля въ Петроградъ".

Можливо, що помилка у написанні прізвища поета, неточності у тексті запису поминання щодо дня і місця його смерті в даному Пом'яннику були зумовлені тим, що автор запису скористався інформацією про смерть Тараса Шевченка, яка була подана у львівській українській газеті "Слово" від 27 березня 1861 року. У некролозі-замітці "Смерть Шевченка" було написано: "...Сумна вість шибнула понад ниви Малої Руси, вість о смерті Тараса Шевченька, найбільшого її віщуна, маляра і півця-соловія. Дня 2 руського лютого *(за старим стилем – прим. автора)* умовкла навіки тая широкоруська грудь, що гарячою любовію обнімаючи всю Україну, наспівала їй тілько чудних дум, потерпіла за неї тілько тяжкого горя і лихої долі. Шевченько помер в Петрограді, далеко від рідних степів України, за которою все банував...".

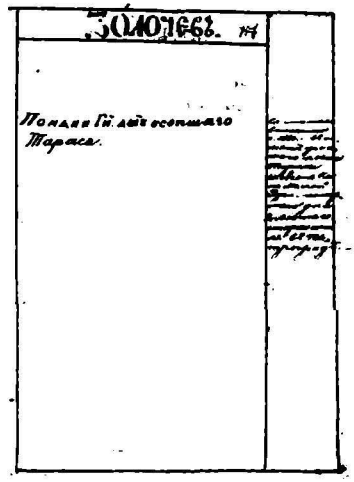

На світлині: сторінка з Підгорецького Пом'янника.

Слід нагадати, що українські землі на той час були розділені між Російською та Австро-Угорською імперіями, де владою всіляко придушувався будь-який вияв національної свідомості українців.

В умовах політичної реакції, що наступила в краю після революційних подій 1848 року, становища Василіянського Чину, в якому він опинився внаслідок "йосифінської" церковної реформи австрійського уряду, даний факт запису поминання пам'яті Тараса Шевченка у монастирському Пом'яннику був безумовно проявом громадянської відваги. Важливо відзначити й те, що мова йде про вшанування пам'яті духовного світоча українського народу, творчість якого в однаковій мірі сприяла пробудженню національної свідомості українців по обидві сторони Збруча, що водночас було вкрай небезпечним як для "клаптикової" Австро-Угорщини, так і для "тюрми народів" – Російської імперії.

Тому віддамо належне невідомим українським патріотам: жителю м. Золочева на Львівщині, який, будучи на прощі в Підгорецькому василіянському монастирі, даним записом поклав на ченців цієї обителі обов'язок молитися за душу Шевченка, а також монаху-василіянину, що вписав у Пом'янник ім'я підданого Російської імперії, православного за віросповіданням Тараса Шевченка.

Варто зауважити, що за веденням записів у монастирських книгах, у тому числі й Пом'яннику, здійснювався суворий контроль (шляхом візитації) із сторони протоігуменату. Здебільшого записи в монастирських Пом'янниках велися настоятелем. На той час ігуменом Підгорецької чернечої обителі був о. Климентій Сарницький, пізніше відомий церковний діяч, протоігумен, архимандрит, професор богословських наук, автор багатьох духовних книг.

Пом'янник Підгорецького василіянського монастиря має велике значення для вивчення історії ЧСВВ у цілому і монастиря зокрема. Він наглядно свідчить про ту важливу роль, яку Василіянський Чин виконував, як один із провідних осередків релігійно-культурного життя краю протягом своєї багатовікової діяльності на службу Богові, Церкві й українському народові.

Володимир ГІЩИНСЬКИЙ

ЧЕРЕЗ НЕДУГУ – ДО ДУХОВНОГО ЗДОРОВ'Я

Повернувшись додому з партійних зборів, Грицько Горішній почав одразу знімати зі стін ікони, а на їх місце вішати художні картини.

– Бійся Бога! – озвалася його дружина Оксана. – Хіба до тих оленів і ведмедів на картинах буде молитися наша Настуня?

– Бога немає! Так казали на наших зборах. Треба вірити в те, що бачимо! Твої образи грошей тобі не дадуть, а партія дасть. Якщо хочеш, щоб ми краще жили, то треба слухати партію. Ми повинні жити по-новому. Цього вимагає час і обставини.

•••

На початку Великого посту відбулися чергові партійні збори, на яких Грицько отримав перше доручення від керівництва.

– Григорію Павловичу, при вступі у партію ти заявляв, що будеш вести нещадну боротьбу проти всілякого роду релігійних проявів як вдома, так і на місці праці.

– Так, – відповів Грицько.

– Ми вирішили, – продовжував парторг, – тобі навіть допомогти. Ваша хата з двору нештукатурена. Візьмеш з колгоспу всі необхідні матеріали – пісок, вапно – і поштукатуриш хату. Тільки штукатурити будеш у неділі, а як випаде, то й на Великдень. Особливо у цей день намагайся добре попрацювати, щоб усі люди бачили.

Грицько спокійно прийняв доручення і кожної неділі працював біля своєї хати. Та найкраще він працював на Великдень, як і було йому наказано. Сусіди дорікали матері Грицька:

– Ваш Грицько вже зовсім з глузду з'їхав. Таке велике свято, а він хату штукатурить.

– А що я знаю? Він мене вже не слухає. Геть зовсім здурів з тою партією. Лихий до нього підступає. Думаєте, мені це все приємно... – гірко говорила мати.

Після Великодня Грицька призначили головним механіком колгоспу. Він був вдячний місцевому керівництву за виявлену до нього довіру і запевнив, що буде сумлінно ставитися до своїх обов'язків.

А вдома неспокій зростав. Грицько почав приходити додому пізно напідпитку, виправдовуючись перед жінкою, що це пов'язано з його новою роботою.

– Сьогодні без горілки не можна щось вирішити, – казав він.

Не минуло й року, як Грицько покинув дружину і двох маленьких дітей. Через три місяці районний суд виніс рішення про розлучення Грицька з Оксаною. Діти залишилися біля матері, а Грицько завів другу сім'ю. Його друга жінка була розлучена і, як він говорив, краще розуміла його. Дітей у неї не було, тому він міг повністю присвячуватися роботі. Тепер йому ніхто не дорікав за горілку і за те, що він відкинув віру в Бога.

•••

Минуло декілька років. Недовго Григорій Павлович радів "новим життям". Одного дня лікарі виявили в нього в грудях ракову пухлину. Перенісши дві операції, він лежав у лікарні у дуже важкому стані. Друга жінка, бачачи безнадійний стан Грицька, не захотіла ним опікуватися. Увесь тягар турботи про нього впав на його стареньку матір і Оксану.

Стан Грицька щодня погіршувався. Він став нервовим і дратівливим,

виглядав виснаженим і постарілим. Був втішений тим, що родина від нього не відцуралася, і гірко жалів, що так поступив зі своїми рідними. Одного дня він попросив пробачення в Оксани за все лихе, що він вчинив їй і дітям. Вона лагідно взяла його за руку і сказала:

– Я тобі вже давно все простила, але потрібно, щоб Бог простив тобі всі твої зневаги супроти Нього. Треба, щоб ти посповідався.

Грицько згодився і того ж дня його мати привела до лікарні старенького підпільного священика, доброта якого сильно вплинула на хворого:

– Дуже мені жаль, отче, що я вас раніше не знав. Я б напевно зовсім по-іншому жив. Дуже вас прошу, коли помру, то відправте похорон, – попросив Грицько.

Після щирої сповіді і св. Причастя Грицько сказав:

– Як мені стало легко на душі!

– Це тому, що Господь простив тобі всі твої гріхи, – озвався священик. – Його милосердя безмежне. Дякуй за все Богові, а своїй добрій матері за щирі молитви.

Через якийсь час Оксана забрала Грицька додому. Невдовзі він помер. Парторг не дозволив його рідним кликати священика. На похорон зійшлося чимало людей. Крім начальства прийшли всі працівники колгоспу. Відтак похоронна процесія рушила на цвинтар. Серце матері стискалося від того безбожного похорону, на якому не згадувалося Господнє ім'я і ніхто не хрестився. Лишень всюди була хвилина мовчання.

На цвинтарі розпочалася громадянська панахида. Виступали представники сільради і, як звичайно, було чути шаблонні слова:

– Дорогі товариші, несподівана смерть вирвала з наших рядів найкращого друга і співробітника Григорія Павловича Горішнього. Під керівництвом мудрої партії він піднявся від звичайного шофера колгоспу до головного спеціаліста села...

Закінчувалися промови також шаблонно:

– Нехай земля буде йому пухом! Ми будемо зберігати пам'ять про нього у наших серцях.

Лише мати, дружина і діти Грицька хрестилися та молилися за душу покійного. Після похорону всі вирушили до клубу, де до пізнього вечора поминали покійного Григорія Павловича горілкою.

Ввечері мати, перевернувши на цвинтарі червону тумбу із зіркою, поставила хрест, збитий з двох дощок. Та на другий день знову встановили червону тумбу і пригрозили старій матері каральними санкціями, здогадавшись, що це зробила вона.

Підпільний священик просив матір змиритися з такою ситуацією:

– Будьте спокійні, ваш син перед смертю добре посповідався і покаявся. Настане час, коли вам дозволять поставити на його могилі хрест.

•••

Коли вже розпалася велика імперія, Церква отримала свободу, мати упорядкувала за християнським звичаєм могилу свого сина і поставила на ній хрест. Попросила згаданого священика освятити його, запечатати гріб і відслужити панахиду. На цвинтарі зібралася вся родина Грицька. Священик до рідних промовив:

– Григорій шукав у своєму житті щастя без Бога, не знаючи про те, що саме Господь є тим щастям і він Його знайшов під час св. Сповіді, ласку якої вимолила для нього старенька матір і вірна дружина, котра йому все пробачила. Притча про милосердного Батька, яку частково можемо пристосувати до його життя, засвідчує безмежне Боже милосердя до людей.

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ ЧИН СЬОГОДНІ: СЕСТРИ ВАСИЛІЯНКИ (15)

(Провінція Матері Божої Неустанної Помочі у США)

Як ми вже писали, всі Провінції сестер Василіянок сформовані у 1951 році, коли до Рима було перенесено головну управу Чину. У той час у США було засновано дві Провінції з осідками у містах Філадельфії та Юніонтауні, що у штаті Пенсильванія.

Провінція Матері Божої Неустанної Помочі належить до Піттсбурзької митрополії т. зв. візантійської Церкви (до цієї Церкви належать вихідці зі Закарпаття і Угорщини, які вважають себе русинами; богослужіння відбуваються на англійській мові). Протоігуменею є с. Рута Планте. Провінційна управа складається з чотирьох дорадниць, економки та секретарки. До Провінції належить 91 монахиня, однак, на жаль, 80 сестер є старші 60 років. До цієї американської Провінції належить також теперішня головна настоятелька Чину сестер Василіянок м. Альфонса Данович.

Монастир св. Макрини в Юніонтауні засновано у 1921 році, який згодом став матірним домом Провінції. Тут також розміщений новіціят. У цьому домі ще є ризниця, крамниця релігійної атрибутики і реколекційний осередок.

Сестри Василіянки Провінції Матері Божої Неустанної Помочі діють у містах: Вілкес-Барре і Хейзлтоні (штат Пенсильванія); Клівленді й Янґстауні (штат Огайо). Тут при декількох парафіяльних домах сестри провадять для усіх вірних катехитичні та реколекційні науки.

Монахині цієї Провінції допомагають у катехизації та євангелізації в багатьох містах США, наприклад, у Трентоні, Піттсбурзі, Юніонтауні, Сент-Пітерсберзі, Пармі тощо. У м. Лорен у 1962-1998 роках діяла також школа.

Просимо підтримати молитвою щирі надії сестер Василіянок у США, що їхня Провінція Матері Божої Неустанної Помочі невдовзі омолодиться новими і добрими покликаннями!

Матеріал підготовлено за "Каталогом сестер Чину св. Василія Великого" (Рим, 2001)

З ДІЯЛЬНОСТІ ВАСИЛІЯНСЬКОГО ФОНДУ ДОПОМОГИ

(Продовження. Початок у чч. 7-12 за 2002 р., чч. 1 і 2 за 2003 р.)

Миколаївська область:

38. с. Васелиново.

Волинська область:

39. м. Луцьк, м. Володимир-Волинський, м. Ківерці.
40. Луцький район: с. Липини.

Херсонська область:

41. м. Херсон, м. Новотроїцьк, с. Комишани.
42. Білозерський район: с. Чорнобаївка, с. Музиківка.

Запорізька область:

43. м. Запоріжжя, м. Токмак.

Подав о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

БУВ ВІН НЕЗРЯЧИЙ, АЛЕ БАЧИВ ГОСПОДНЄ СВІТЛО

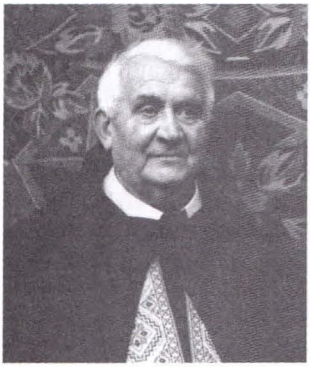

Отець Северіян Михайло Гнатюк, ЧСВВ народився 28 грудня 1918 року у селі Савчин (Сокальського повіту на Львівщині) у багатодітній побожній родині. Навчався у Сокальській гімназії. На новіціят отців Василіян у Крехові вступив 29 серпня 1935 року. Дочасні монаші обіти склав 25 квітня 1937 року, а вічні – 11 липня 1942 року. Бр. Северіяну все ж таки вдалося, незважаючи на початок Другої світової війни, закінчити філософсько-богословські студії. У 1942 році в Перемишлі він був висвячений на священика єпископом-помічником Перемишльської єпархії Григорієм Лакотою (нині блаженним).

До другого приходу більшовиків у Галичину виконував священиче служіння у Добромильському монастирі. Надавав духовну обслугу вірним довколишніх сіл П'ятниця, Тарнава і Поляна. Коли комуністи заарештували ігумена о. Макарія Розумійка, у монастирі залишилися о. Северіян і декілька старших ієромонахів. Комуністи примушували його, як також і багатьох греко-католицьких священнослужителів, підписати перехід на "православіє". Вони "обіцяли" молодому священикові, що тим самим він збереже монастир від упадку і ліквідації. Не домігшись від о. Северіяна згоди на перехід, безбожницька влада вигнала насильно з Добромильської обителі всіх ченців.

Отець Северіян Гнатюк, ЧСВВ не був заарештований, але протягом цілого свого життя він зазнавав систематичних переслідувань з боку кадебістів. Побожна жителька с. П'ятниця Ольга Волошин прийняла його на проживання, хоч у тій хаті жили її ще мама, сестра і двоє маленьких діточок. Вона оббивала пороги не одних чиновницьких кабінетів, аби виробити прописку для о. Северіяна, але тільки чула погрози тюрмою за те, що опікується "уніатом".

Систематичні обшуки і допити підірвали стан здоров'я о. Северіяна. Крім нервових хвороб, він почав втрачати зір. Сімнадцять років він пролежав у ліжку. Добрі лікарі допомогли виробити довідки про те, що о. Северіян не придатний до далеких подорожей, тому влада не могла вивезти його до Сибіру. У 1964 році він врешті зміг знайти собі роботу садівника у колгоспі й таким чином отримав нагоду для спілкування з людьми і допомоги у їхніх духовних потребах.

За свідченням очевидців майже щодня о. Северіян Гнатюк, ЧСВВ відправляв підпільно Богослужіння у хаті при зашторених вікнах і зачинених дверях. Хоч доносів не бракувало, та жодного разу облавники не змогли його спіймати під час виконування ним душпастирських обов'язків. Він хрестив дітей чи давав шлюби не тільки мешканцям с. П'ятниці, а й жителям довколишніх сіл. До нього також привозили дітей для першої св. Сповіді й урочистого св.Причастя. До о. Северіяна приходили на науку хлопці, багато з яких пізніше стали священиками.

Отець Ігнатій Янтух, ЧСВВ (вже покійний) згадував: "Отець Северіян Гнатюк звичайно не виїжджав в ту чи іншу сторону, а більше тримався на

місці. Хто потребував помочі, то приходив до нього. Він відправляв в одному і тому самому місці". Діти Ольги Волошин згадують про о. Северіяна: "Була це надзвичайно добра і справедлива людина, яка до останніх днів свого життя служила вірно Богові й людям".

Незважаючи на те, що недуга прикувала о. Северіяна до інвалідного візка, він продовжував жертвенно виконувати свої священичі обов'язки. За два тижні до смерті він лежав немічний та незрячий і молився. Отець Северіян Гнатюк, ЧСВВ терпеливо зносив свої недуги і без зойку та нарікань відійшов до Господа 23 березня 1994 року.

Підготував Ігор СКЛЕНАР
(за матеріалами Провінції отців Василіян Найсвятішого Спасителя в Україні)

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ МОНАСТИР У ВІЛЬНЮСІ

На території сучасної Литви у м. Вільно (теперішня назва – Вільнюс) князь Ольгерд у половині 14 ст. заснував монастир, який у 17 ст. став колискою відновленого Василіянського Чину за митрополита Йосифа Вельямина Рутського. Своєю жертвенною працею до духовного відродження монашого життя у Вільно спричинився і св. священномуч. Йосафат Кунцевич. У 1839 році, коли царська Росія розпочала тотальний наступ на католицизм та уніатів, василіянський монастир у Вільно було ліквідовано. У підвальних приміщеннях монастирського храму Пресвятої Трійці ще досі знаходяться мощі монахів Василіян, замордованих царськими сатрапами, деякі з них є нетлінними.

У часи підпілля УГКЦ до Вільнюса приїздили о. Ярослав Лесів, о. Антоній Масюк, ЧСВВ, владика Софрон Дмитерко, ЧСВВ та ін. Також у той нелегкий для нашої Церкви період у Вільнюсі друкувалася україномовна релігійна література завдяки декільком литовським добродіям.

На прохання і за ініціативи священика УГКЦ у Вільнюсі Володимира Прокопіва з Галицької Провінції отців Василіян було скеровано двох монахів Василіян на духовну працю до столиці Литви: о. Павла Яхимця, ЧСВВ і бр. Володимира Пелешка, ЧСВВ (нині вже священик).

Про повернення отцям Василіянам храму Пресвятої Трійці подбало релігійне товариство УГКЦ, яке очолював Олександр Лісовський. Храм на той час знаходився в жахливому стані. Стараннями української громади та доброчинних організацій уже вдалося відремонтувати каплицю і захристію.

Навесні 1991 року церкву Пресвятої Трійці наново посвятив владика Софрон Дмитерко. З 1994 року увесь монастирський комплекс був переданий римокатолицькій єпархії. У грудні 2002 року частина монастиря стала власністю отців Василіян. Уже 12 років настоятелем храму і монастиря св. Йосафата є о. Павло Яхимець, який навіть має литовське громадянство.

Хочемо сподіватися, що і серед українців з Литви в скорому часі зродяться нові покликання до Василіянського Чину та інших монаших Чинів і Згромаджень, а жертвенну працю о. Павла і братів Господь благословить і щедро винагородить!

Василь КАПКАН,
м. Вільнюс, Литва

ЛЮБОВ

Хоч і пізнав би я всі мови,
І ангелів, і всіх людей,
А якби я не мав любові,
Був би як кимвал той твердий,
Був би як мідь, гучна й пуста
Й мертві були б мої уста.

Хоч міг би я пророкувати,
Знав тайники подій усіх,
І віру міг могутню мати,
Щоб гори порушати міг,
А в серці б я любов не мав,
Нічим би був, нічого б не здолав.

І хоч би все добро своє
Віддав я бідним без принуки,
Хоч би і тіло, і життя
Віддав на смерть, на тяжкі муки,
А в серці би любов не мав,
Нічим би був, нічого б не здолав.

Любов бо довготерпелива,
Ласкава й смирна, і знає честь,
Не зависна, не пакіслива,
Любов за нас пішла на хрест,
Не горда, честі не бажає,
Терпить, відплати не шукає.

Гнів їй далекий і все зле,
Неправда й раз її не тішить,
Лиш правда потішає все.
Все зносить, кожному все лишить,
Все вірить, все надію має,
І все, і все перетриває!

Любов ніколи не загине,
Хоч всі пророцтва заніміють,
Хоч людська мова в безвість злине,
Всю мудрість в пил вітри розвіють,
Вона живе, все оживляє,
Вона все, все перетриває!

Іван ФРАНКО

ХТО Ж ТЕБЕ, ІСУСЕ...

(на мелодію пісні "Чоловіче добрий")

Знову в нашім світі день кривавий став...
Хто ж Тебе, Ісусе, терням увінчав?

Знову крик безжальний і зловіще: "Геть!.."
Хто ж Тебе, Ісусе, засудив на смерть?

Знову на Голгофі стукіт молотків...
Хто ж Тебе, Ісусе, видав для катів?

Знову Мати поруч, а душа – горить...
Хто ж Її, Ісусе, болі погасить?

Знову злоба людська виплила на яв...
Хто ж Тебе, Ісусе, на хресті розп'яв?

Знаю, Спасе милий, то гріхи мої...
Хай Тебе обмиють жалю ручаї.

о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

БЕЗМЕЖНА ТЕРПЕЛИВІСТЬ НЕБЕСНОГО ОТЦЯ

Був пізній вечір. Василько помолився і тепер, лежачи в теплому ліжку, через відхилені штори вдивлявся у темне зоряне небо. Враження останніх днів дуже сильно розтривожили його душу. Декілька днів своїх вакацій він провів у своєї хресної мами і тепер вже у своїй рідній хаті згадував ті пережиті декілька днів у великому чужому місті. Василькові було добре вдома, затишно, спокійно. Він ніколи не думав, що можна побачити стільки зла за декілька днів. У його селі траплялося всяке, але щоб стільки було неприязні й ненависті між людьми... Це Василька прикро вразило.

Дотепер перед його очима стояв старенький дідусь, який марно намагався зупинити маршрутку. Жоден водій не змилосердився над стареньким, а надворі було тоді так холодно... А скільки поганих слів Василько почув, коли сідав на кінцевій зупинці в тролейбус... Кожен норовився зайняти місце, при цьому лайкою і ліктями пробиваючи собі дорогу...

Боже, чому довкола стільки зла! В його родині ніколи не було місця для люті й ненависті. Всяке бувало: і сварка, і плач, але ніколи він не чув поганих слів, прокльонів, матюків.

Так гірко роздумуючи, Василько нарешті заснув. Місяць зі співчуттям поглядав на малого хлопчину, але нічим, на жаль, не міг йому зарадити. Раптом засяяло яскраве світло і в кімнаті з'явилася біла постать, яка тихенько сіла на край ліжка. Василько прокинувся, відчувши теплий дотик, і від здивування не міг відвести очей від світлої постаті. Хлопчик з подивом зауважив, що позаду білої постаті дивно мерехтіли крила, які були всіяні зоряним пилом, що нагадував відблиск снігу в зоряну ніч. Це був Ангел Хоронитель малого Василька.

У голові хлопчика промайнуло: "Яка краса! Треба заплющити очі і нехай цей гарний сон продовжується". Але враз він почув, як Ангел прошепотів:

– Васильку, це не сон. Я прийшов поговорити з тобою. Знаєш, мене дуже схвилювало те, що ти так перейнявся тим злом, яке панує в цьому світі. Ми, ангели, так само не розуміємо, чому Бог все ще терпить стільки зла. Наш архангел Михаїл вже давно поривається до бою зі злими силами, але послух Богові стримує його від цього. Він вже давно має напоготові меч, яким колись скинув Люцифера разом із його прибічниками до пекла.

Василько уважно слухав Ангела, який продовжував:

– Недавно навіть відбулися збори всіх ангелів світла, які залишилися вірними Богові. Один ангел за нашим дорученням виступив із промовою, а вкінці звернувся до Господа такими словами: "Боже, ми не можемо дивитися на те зло, яке панує між людьми. Це огидно і нестерпно. Як Ти можеш терпіти від людей стільки зневаги, злоби, ненависті? Ми готові в будь-яку мить виступити в бій проти демонів, тільки треба одного Твого слова".

Василько уважно слухав слова Ангела і раптом побачив безліч світлих ангелів і Пресвяту Трійцю, що плакала. Він навіть в перший момент не зрозумів, що Бог дав йому ласку також бути на цих зборах. Хлопчик вражено дивився на Бога Отця, милосердя і любов Якого до Його дітей були безмежними. Він бачив Святого Духа, Який Своїми дарами хотів допомогти людям зменшити зло в світі. Він побачив Божого Сина, Ісуса Христа, Якого люди своїми гріхами продовжують зневажати, бичувати і розпинати. Це було справді

вражаюче: три Божі Особи, Отець, Син і Святий Дух, у безмежному смутку нестримно ридають. Бог гірко плакав, а потім сказав:

– На землі є багато зла, але також багато є людей, які не дозволяють здійснитися Моєму кінцевому вироку. Вже давно мав би прийти час кінця світу, терези справедливості нахиляються на користь вироку: кінця світу. Але Я маю надію у Своїх вірних дітях, які не перестають звертатися до Мене і благати прощення для Моїх дітей, які залишаються непокірні Моїй святій волі. Гріх є нестерпним і він завдає Моєму люблячому серцю безмірного болю.

Господь з сумом довший час дивився на ангелів. Василькові навіть здалося, що Він на якусь мить зупинився Своїм люблячим поглядом на ньому. Потім Бог продовжував:

– Я хочу дати ще час Своїм непокірним дітям, щоб вони повернулися до Мене, відвернулися від слуг темряви і прийшли до Свого люблячого Отця, Який віддав Свого Єдинородного Сина на хресну смерть задля спасіння людського роду. Я засудив Свого Сина на страсну смерть, щоб люди покаялися і більше не грішили. Але люди стають ще гіршими, зло в світі збільшується, однак, ви знаєте, що все ще є багато праведників, які своїми молитвами допомагають Мені ввійти в життя кожної людини і навернути навіть найбільшого грішника.

Василько знову опинився в своїй кімнаті. Ангел лагідно дивився на хлопчика, а потім сказав:

– Василько, ти був на тих зборах і бачив безмежний смуток Бога. Що ти на це скажеш? Чи ти зрозумів, чому Бог все так терпляче витримує і намагається навернути людей до Себе?

– Так, – відповів хлопчик, – я зрозумів, що все, що стається, діється за Божою волею. Я знаю, що гріхом людина зневажає милосердного Господа, але я ніколи не думав, що він завдає Йому стільки горя. Кожного дня Бог гірко плаче, кожного дня Син Божий несе важкий хрест і йде на хресну смерть на Голгофу, де Його розпинають наші гріхи. Це нестерпно.

Василько заплакав, а Ангел, ласкаво обійнявши його, тихо мовив:

– Після тих зборів багато ангелів перейнялися жалем і співчуттям до людей. Вони зрозуміли, що є нетерпеливими, подібно як і люди, але Господь є довготерпеливим і чекає навернення усіх грішників. Ми усі продовжували дивитися на гріх, як на велике зло, але більше зрозуміли і почали намагатися через людей допомагати Богові творити добро і навертати найбільш непокірних. Молитвами людей, яких турбує гірка доля їхніх ближніх, стаються чуда: голодного годують, нагого одягають, ув'язненого відвідують, недужому послуговують, подорожнього приймають в дім. Переймайся злом, яке панує в світі, але і перемагай його своєю молитвою, яка чуда діє. Допомагай Богові діяти у світі!

Запевнивши Василька, що завжди буде поряд з ним, Ангел зник.

...Вранці з першим промінчиком сонця Василько прокинувся. Він згадав свій сон. Але ні, це був не сон! Уся підлога була всіяна зоряним пилом, що нагадував відблиск снігу в зоряну ніч. Не може бути сном те, що є явним. Не може бути сном те, що молитва добрих людей доходить до Бога і знищує зло у світі. Не може бути сном те, що Бог любить Своїх дітей так, що віддав Свого Сина Єдинородного на хресну смерть. Не може бути сном те, що милосердя Боже безмежне і завдяки йому ми можемо врятувати світ від щораз більшого наступу злих сил. Так, це не сон!

Віра АРІВ

ДУХОВНИЙ ПОДВИГ СВЯТОГО ФРАНЦИСКА

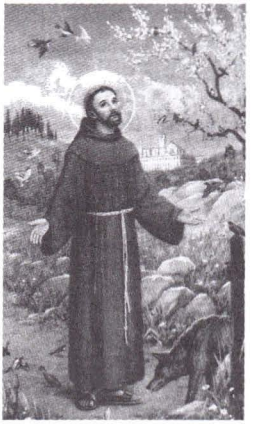

Вечірнє сонце схиляло своє чоло над теплими хвилями озера. Вітер досхочу намилувався погідним вечором і тепер кудись повільно плив, ніжно колихаючи верхівки дерев. Лагідна тиша запалювала вогники ночі...

... Хтось сидів на великому камені й вголос розмовляв. Поруч не було ні душі. Можна було подумати, що то якийсь подорожній вирішив трішки відпочити. А щоб не витрачати дарма часу, складав уголос віршики або просто щось комусь розповідав.

Але ні! То монах Франциск з Асижу дякував Творцеві за прожитий день і просив благословення на наступний, адже завтра – початок Великого посту.

Біля каменя лежала невеличка торбина: Франциск приготував її, поклавши туди дві невеличкі хлібини. Про те, що саме має виконати монах, куди має знову вирушити, знав лише він і його люблячий Отець.

... От і ранок... Освячений ранок стрибнув сонячним промінчиком на обличчя Франциска. Монах піднявся зі свого ліжка, усміхнувшись: напевне, згадалося дитинство...

... Торбина лежала на стільці й з нетерпінням чекала на свого власника. Ось і невеликий човен – міст до сорокаденної самотності. Ось остання розмова з вірним товаришем, що проводжав Франциска на служіння Богові, тиха проповідь, яку слухала вода, притуляючи до човна свої прозорі вушка.

Нарешті доплили. Франциск вийшов з човна, подякував другові й, прихопивши торбину, ступив на землю. Тепер він один, і ніхто не довідається про подвиг віри на безлюдному острові...

... Острів самотньо позирав на незнайомця, ловлячи поглядом кожен його рух. Франциск зайшов у густий ліс. Зелені крила дерев то піднімалися, то опускались, і зі здивуванням шелестіли, вперше бачачи тут людину, яку розуміли трави і птахи, яку поважно оминали хижі звірі і якій всміхалося тепле сонце...

... Франциск стояв на колінах і, тримаючи в руках довгу-предовгу вервицю, молився... Світло життя падало на монаха і відбивалося у його очах. Монах прийшов у це самотнє місце, щоб віддати себе, свої молитви вічному Отцеві під час Великого посту і подякувати Сину Божому за Його безмежну любов до людей...

Впродовж чотиридесятниці Великого посту Франциск з'їв тільки одну хлібину і половину іншої. Він з'їв хліб для того, щоб не рівнятися з Христом Благословенним, Який постив сорок днів і сорок ночей, не спожившись нічого...

... Ось човен вдруге пливе до берега острова, де молився Франциск. Кінець Великого посту... Франциск, сівши в човен, бачить, як повільно сходить сонце. Він пройшов нелегкий шлях молитви і посту, але іншою дорогою до Христа воскреслого не дійти нікому! Святий Франциск подумки подякував Богові, що подвиг його не пройшов намарне...

Галина ЄРЕМІЯ

ПОМЕР НАЙСТАРШИЙ ВАСИЛІЯНИН ОБОХ АМЕРИК

"Молюсь Тобі всім серцем щохвилини,
й душа моя Тобі пісні співає"
(з вірша Зореслава "Молюсь Тобі").

20 лютого цього року на 94 році життя, 79 році монашого покликання, 69 році священичого служіння у м. Воррен (штат Мічіган) відійшов до вічності о. Севастіян Стефан Сабол, ЧСВВ. Монаший парастас було відслужено 23 лютого у Воррені. Наступного дня тіло покійного о. Севастіяна Сабола було перевезено літаком до Нью-Йорка, де 25 лютого його поховано на цвинтарі Святого Духа. Він ввійде в історію нашої Церкви як невтомний душпастир, талановитий літератор, публіцист і науковець.

Отець Севастіян Сабол, ЧСВВ народився 7 грудня 1909 року у м. Пряшеві на території Словаччини в родині побожних батьків. У 1924 році вступив на новіціят Мукачівського василіянського монастиря. Філософію і богослов'я вивчав у студійних домах василіянських монастирів Галичини. Вічні обіти бр. Севастіян склав 12 серпня 1934 року.

У 1931-1935 роках навчався у Папському університеті Григоріянум, де здобув ступінь магістра богослов'я. Висвячений на священика єпископом Павлом Гойдичем, ЧСВВ (нині блаженним) у Пряшеві 26 серпня 1934 року. У 1935-1938 роках був професором Святого Письма і патрології при Ужгородському монастирі отців Василіян. У квітні 1939 року мадяри ув'язнили о. Севастіяна і вивезли на словацький кордон до Собранця. Таким чином він опинився на рідній Пряшівщині. У 1948-1949 роках о. Севастіян очолював Провінцію отців Василіян у Словаччині. До неї входили монахи Василіяни, що еміґрували зі Закарпаття.

У 1948 році комуністи розпочали тотальний наступ на Греко-Католицьку Церкву у Словаччині. Отець Севастіян був змушений переховуватись у різних місцях, а потім перейшов кордон і дістався до Рима, де продовжив богословські студії. У 1950 році він здобув ступінь доктора богослов'я у Григоріянумі. Того ж року виїхав до США і очолив Провінцію отців Василіян, уродженців зі Закарпаття, які сюди еміґрували після Другої світової війни. Головний осідок Провінції був у м. Юніонтауні.

До схилу літ о. Севастіян проводив реколекції і місії на різних парафіях, а також давав численні духовні науки сестрам різних Чинів і Згромаджень та єпархіальним отцям. У 1978 році у василіянському осідку в Хемтремку він був керівником релігійного радіоканалу. Згодом був переведений до василіянського осідку у Воррені і через поганий стан здоров'я пішов на заслужений відпочинок.

Однією з найголовніших наукових праць о. Севастіяна Сабола була апологетична – "Католицтво і православіє" (1955). Відома його історично-мемуарна праця – "Голгота Греко-Католицької Церкви в Чехословаччині" (1978). Також о. Севастіян написав "Службу всім святим України" (на 4-ту неділю після Зіслання Святого Духа) на прохання Синоду владик УГКЦ з нагоди 1000-ліття хрещення України-Руси.

Отець Севастіян у 1935 році був редактором популярного релігійного місячника "Благовъстник" на Закарпатті. Також він публікувався у василіянському часописі "Світло" в Канаді й був його співредактором. Звання **українського поета** здобував поступово. З 1928 року вміщав свої вірші в українській періодиці під псевдонімом *Зореслав*. Дві його збірки – "Зі серцем у руках" (1933) і "Сонце і блакить" (1936) – були схвально сприйняті критиками. У 1963 році в США вийшли окремою книжкою його поезії під назвою "З ранніх весен". У 1991 році о. Севастіяна Сабола було прийнято в члени Спілки письменників України.

Вічна йому пам'ять!

МІСІОНАР

Український християнський часопис

Заснований у 1897 році

Засновники – Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Головний редактор
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Редакційна колегія:

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ
о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Заступник головного редактора *Віра Арів*
Відповідальний секретар *Ігор Скленар*
Комп'ютерна верстка *Тараса Бродовича*

Адреса редакції:
м. Львів, 79019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел./факс 72-46-94
e-mail: misioner@mail.lviv.ua
www.realty.lviv.net/Misionar

Підписано до друку 26.02.2003
Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.
Зам.

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 2003

ЗМІСТ

Слово редактора 65
Наміри Апостольства молитви на березень 66
Наміри Апостольства молитви на квітень 68
К'яра Любіх
"Слово життя" 69
Михайло Голяк
Шлях навернення 71
о. Ігор Яців
Помер засновник "Церкви в потребі" 72
Ігор Скленар
Ситуація у львівській церкві свв. Ольги і Єлисавети контрольована 72
"Останній вирій" Романа Ковалюка 73
Ольга Кудик
Ювілей Марійської дружини молоді 73
Віра Арів
Суд над Спасителем людей 74
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Свята Тайна Подружжя (3) 77
Віталій Юрчак
Християнська родина згідно з вченням св. Івана Золотоустого 78
Віра Арів
Ганебне рішення 80
Ігор Скленар
Страсті Христові в українському іконописі 82
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Символ віри (3) 83
Володимир Гіщинський
Молитва за Тараса Шевченка 84
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Через недугу – до духовного здоров'я 86
Василіянський Чин сьогодні: сестри Василіянки (15) 88
о. Василь Мендрунь, ЧСВВ
З діяльності Василіянського Фонду Допомоги .. 88
Ігор Скленар
Був він незрячий, але бачив Господнє світло 89
Василь Капкан
Василіянський монастир у Вільнюсі 90
Поетична сторінка 91
Віра Арів
Безмежна терпеливість Небесного Отця 92
Галина Єремія
Духовний подвиг святого Франциска 94
Помер найстарший Василіянин обох Америк 95

На обкладинці: василіянський храм Пресвятої Трійці у Вільнюсі (Литва).

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

КРОСВОРД "ВЕЛИКОПОСНИЙ"

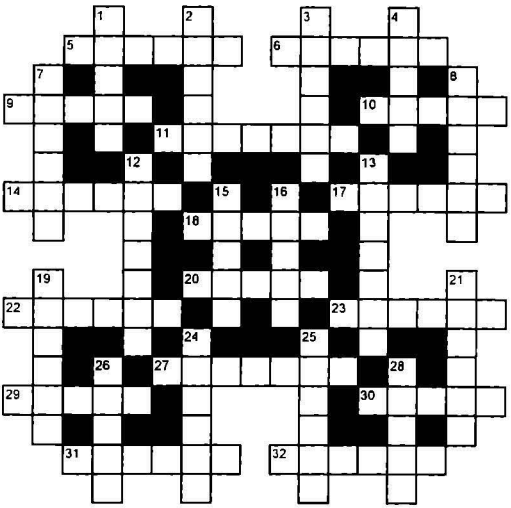

(Три крапки замініть словом із книги о. Андрія ШАГАЛИ, ЧСВВ "Часу небагато" або "Хресної дороги")

По горизонталі: 5. "При хресті Ісусовім стояли Його Мати, ... Його Матері, Марія Клеопова та Марія Магдалина". 6. "Через присутність Божої любові в наших родинах усі мають пізнавати, що ми – одна християнська ...". 9. "Прославляйте Його, бо славить Його ... й місяць, і всі ясні зорі". 10. "Несучи для Себе хрест, вийшов Він на місце, зване ...". 11. "І цей "улюблений Син" – ... наш Христос навчив нас, як маємо поступати". 14. "Я – світло, а ви не бачите Мене. Я – ... , а ви не вірите Мені". 17. "Єдність – це ... Божа і воля Божа". 18. "Ніколи не забуваймо, що ... завжди при нас, головно в часі нашої хресної дороги". 20. "Спішися, бо часу маєш небагато, але не забудь взяти найважливіше, – ще раз застеріг ...". 22. "Голос Божий перестерігає перед злом, докоряє за непослух, побуджує до ...". 23. "Євангеліє – це наша святість, наша радість, добра блага ...". 27. "Пустіть дітей! Не бороніть їм приходити до Мене, бо таких є ... Небесне". 29. "Питаймо і себе кожного разу, який і наш ... у справу з'єднання?". 30. Назва однієї із духовних наук о. А. Шагали, ЧСВВ – "... примирення". 31. "Перед святом Пасхи Ісус, знаючи, що прийшла Його ... перейти з цього світу до Отця, полюбивши Своїх, що були в світі, до кінця їх полюбив". 32. "Найкраща ... , коли гідно з тих щедрот користаємо".

По вертикалі: 1. "Коли замкнуться перед нами всі людські серця – ... Боже, Його любов завжди для нас відкриті". 2. "Наш національний ... Т. Шевченко пише: "Єдина моя втіха тепер – Святе Євангеліє". 3. "Наша ... має бути окрасою рідної Української держави". 4. "Побожні жінки входять до гробу, не бояться, а там ... їм звіщає, що Христос воскрес". 7. "Людяність, терпимість, ... , братня любов, вирозуміння, всепрощення". 8. "Благослови всіх, Ісусе милий, що Твоїм страстям честь віддають, хай Твоя ... додасть нам сили пройти побідно туземну путь". 12. "Небесний Отче! Дай ... українській Церкві й українському народові". 13. "І мине майже тисяча років, поки другий наш ... , святий Володимир, у нашому українському Йордані – Дніпрі охрестить наш народ, місто славне Київ". 15. "На ці дві заповіді ввесь ... і пророки спираються". 16. "Тоді вояки взяли Його одіж та зробили чотири частини, по одній кожному воякові, і ...". 19. "Старший син знервований не хотів прийти на той бенкет, який ... наказав справити своєму повернутому синові". 21. "Світлом науки і ... нас, дітей, просвіти, в чистій любові до краю, Ти, нас, Боже, зрости". 24. "І душа, і серце наше, і сила, й спромога, і ..., і здібність наша дані нам від Бога". 25. "Ласка Божа в годині смерті – це ... , ключ до неба". 26. Одна з духовних наук о. А. Шагали, ЧСВВ – "Молитва за Церкву і ...". 28. "... Божа до спасіння конечно потрібна".

Підготувала Леся Штикало, м. Львів

Відповіді на кросворд "Релігійний", вміщений у №2 за 2003 рік:

По горизонталі: 5.Протоігумен. 8.Сонце. 9.Собор. 10."Вихід". 13.Симеон. 14.Мальта. 15.Утреня. 16.Теодор. 20.Солея. 22.Міхей. 23.Народ. 24.Канонізація.

По вертикалі: 1.Праця. 2.Поклик. 3.Агафія. 4.Фелон. 6.Консисторія. 7.Молитвослов. 11.Нонна. 12.Матей. 17.Родина. 18.Тереза. 19.Декан. 21.Марія.

З Богослужень на М'ясопусну неділю

У суботу на Вечірні

Коли прийдеш справедливий суд вчинити, Судде праведний, засівши на престолі твоєї слави, і страшна вогняна ріка принесе всіх перед твій суд, щоб у присутності небесних хорів судити людей у страху за все, що кожний вчинив, тоді-то, Христе, пощади нас, і зарахуй, як добросердий, до тих, що будуть спасенні, молимо тебе.

Книги розгорнуться і будуть виявлені людські вчинки, Щедрий, перед твоїм невмолимим судом і вся долина загомонить страшним скреготом і риданням, побачивши як надармо плачуть усі грішники, осуджені справедливим судом твоїм на вічні муки. Тому благаємо тебе, Добрий: Пощади нас, що оспівуємо тебе, єдиний Премилостивий.

Горе, мені, темна душе! Коли ж ти нарешті із злом зірвеш? Доки лежатимеш у лінощах? Чому не думаєш про страшну годину смерти? Чому ж уся ти не тремтиш перед страшним судом Спасовим? Чим зможеш виправдатися або що зможеш відповісти? Твої вчинки стануть тобі на оскарження, діла ж виявлять неправду. Ото настав час, душе! Біжи наперед і клич з вірою: Згрішила я, Господи, згрішила перед тобою! Але знаю, Чоловіколюбче, твоє милосердя. Тому, заради великої твоєї милости, не відкинь мене, Пастирю добрий, щоб стати мені по твоїй правиці!

У неділю на Утрені

Господь приходить грішників скарати і праведних спасти. Плачмо, ридаймо і роздумуймо про той день, коли він відкриє людські таємні й укриті діла, і віддасть по заслузі.

Розум притупився, тіло струпом вкрилося, дух хворіє, мова послабла, життя завмерло, смерть при дверях. Що зробиш тоді, окаянна душе моя, коли Суддя прийде допитувати про твої діла?

Не відкидай мене від лиця твого, Господи, подихом свого гніву, щоб не почути мені голосу твого прокляття, що посилає у вогонь, але хай увійду в радість твоєї небесної світлиці!

Даниїл – пророк, муж улюблений, бачивши Божу величність, ось так закликав: Суддя засів, і книги відкрилися. Гляди, душе моя, як постиш ти, то не погорджуй своїм ближнім; і як стримуєшся від їжі, то не осуджуй брата твого, щоб не вкинено тебе у вогонь, в якому горітимеш як віск, але, щоб Христос без перешкоди ввів тебе у своє царство.

Заздалегідь очистьмо себе, браття, царицею чеснот, вона ж бо прийшла, принісши нам багато добра: утихомирює порушення пристрастей і примирює грішників з Господом. Тому з радістю її приймаймо, умоляючи Христа Бога: Воскреслий з мертвих, неосудними збережи нас, що тебе славлять, єдиного Безгрішного.

"Молитвослов", Рим-Торонто, 1990